

Kallelse Kommunfullmäktige

Tid: onsdag 8 mars 2023 kl. 18:00

Plats: Kulturhuset Eden, Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordning

Ärenden

4	Avsägelse från Ann-Kristin Johansson (SD) från uppdraget som nämndeman i Vänersborgs Tingsrätt, samt fyllnadsval	2022/420
5	Valärende	2022/420
6	Svar på motion om menssäkrade toaletter	2022/150
7	Svar på motion om att utbilda kommunens skolpersonal i pågående dödligt våld (PDV)	2022/311
8	Svar på motion om att Införa ett kommunalt vårdnadsbidrag	2022/310
9	Överföring av investeringsmedel till 2023	2022/534
10	Motion om att sänka politikerarvodet och påbörja bantningen av byråkratin i Lilla Edet	2023/95
11	Motion om att göra vårdnadshavare betalningsskyldiga vid vandalism	2023/96
12	Motion om att etablera en kommunal vaktstyrka	2023/97
13	Motion om att låta oppositionen svara under allmänhetens frågestund	2023/98
14	Fråga till samhällsnämndens ordförande Mona Dieng Burås (S) om kommunens inköp av HVO100 och FAME100	2023/105

Lars Ivarsbo (C)
Ordförande

From: Maria Olegård
Sent: Thu, 16 Feb 2023 07:27:54 +0000
To: Kommunen
Subject: VB: Avsägning
Categories: KS

Med vänliga hälsningar

Maria Olegård

Administrativ chef

Besöksadress: Järnvägsgatan 12
Postadress: Lilla Edets kommun, 463 80 Lilla Edet
Telefon: 0520- 65 95 00, direkt: 0520-65 95 12

maria.olegard@lillaedet.se
www.lillaedet.se

Från: Ann-Kristin Johansson (SD) <ann-kristin.johansson@politik.lillaedet.se>

Skickat: den 16 februari 2023 08:27

Till: Maria Olegård <Maria.Olegard@lillaedet.se>

Kopia: Frej Dristig <frej.dristig@lillaedet.se>; Johan Sösäter Johansson (SD) <johan.sosaeter.johansson@Lillaedet.se>

Ämne: Avsägning

Hej, avsäger mig uppdraget som nämndeman i tingsrätten, eftersom jag gått vidare som nämndeman i hovrätten. Hälsningar Ann-Kristin Johansson Sverigedemokraterna L-E

Skickat från [Outlook för iOS](#)

Kommunfullmäktige protokoll 2023-01-25

§ 8

Svar på motion om menssäkrade toaletter

Dnr KS 2022/150

Sammanfattning

Linda Holmer Nordlund (V) inkom 2022-03-08 med en motion med följande förslag:

Att-sats 1: Omgående tillse att det på samtliga grundskolor i årskurs 4 - 9 finns menssäkrade toaletter för skolans flickor.

Att-sats 2: Omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Med menssäkrade toaletter menas att där ska finnas tillgängligt:

- Mensskydd (bindor och tamponger)
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Holmer Nordlund (V) lyfter bland annat i sin motion att mens är en naturlig del av vardagen för alla kvinnor under en stor del av deras liv, men att mens fortfarande är omgärdad av tabun, skam och stigma – det är viktigt att bekämpa myter och bryta tabun. Genom menssäkrade toaletter skapas trygghet, ökar kunskapen om mens och stärker kommunens jämställdhetsarbete.

Enligt Holmer Nordlund (V), där hon hänvisar till en undersökning av Sifo, får 2 av 3 kvinnor oväntat sin mens på arbetet och att då tvingas lämna sin arbetsplats för att skaffa mensskydd är orimligt.

Menssäkrade elevtoaletter

Bildningsnämnden behandlade ärendet på nämndssammanträde 2022-10-04.

Sektor bildning gav följande bakgrund till bildningsnämnden inför att frågan om menssäkrade toaletter skulle behandlas:

Handfat, tvål och papperskorgar finns idag på samtliga toaletter. För att erbjuda elever mensskydd på menssäkrade toaletter i de kommunala skolorna anser sektor bildning att automater för mensskydd bör nyttjas. Risk finns för missbruk och förstörelse, men nyttan bör väga tyngre än risken. Teknisk lösning finns och erbjuds av flera leverantörer till exempel Redlocker och Herbox. Via ett tidlås (2 - 4 minuter) så går det inte att plocka ut fler skydd än ett i taget. Viktigt att nämna är att idag redan finns gratis mensskydd vid behov för elever och är redan en del i befintlig budget. Dessa mensskydd erbjuds elever av personal i skola, elevhälsa och ungdomsgård vid behov. Kostnadsbilden förändras per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En exakt kostnadsberäkning är svår att göra då nyttjandegraden är svårbedömd, men sektor

Kommunfullmäktige protokoll 2023-01-25

bildning uppskattar kostnaden enligt följande: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15 x 4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

Menssäkrade personaltoaletter

Om mensskydd skulle erbjudas kvinnor anställda i kommunen finns risken att invånarna i kommunen uppfattar att de anställda i Lilla Edets kommun blir orättvist premierade i jämförelse med andra anställda hos andra arbetsgivare i kommunen, där inte gratis mensskydd erbjuds. Kommunen finansieras av invånarna och kvinnor som är anställda i kommunen uppbär redan lön från Lilla Edets kommun.

Kvinnor kan förbereda sig på att menstruationen kan komma oväntat genom att bära med sig mensskydd till arbetet i väska och/eller förvara i låda/garderob/skåp på arbetet.

Om automater för mensskydd skulle användas på personaltoaletterna, ser kostnadsbilden olika ut per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll 2023-01-11
Arbetsutskottets protokoll 2022-12-12
Tjänsteskrivelse, daterad 2022-11-22
Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04
Motion, daterad 2022-03-08.

Ekonomiska konsekvenser

En uppskattad kostnad från sektor bildning: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15x4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/ stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Sociala konsekvenser

Att införa menssäkrade elevtoaletter bidrar till att stävja myter och fördomar om mens, uppmuntra till kunskaps spridning om mens samt är en positiv markering ur jämställdhetssynpunkt.

Yrkande

Linda Holmer Nordlund (V) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Frej Dristig (SD) yrkar att ärendet bordläggs.

Anna Chorell (M) och Julia Färjhage (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunfullmäktige protokoll 2023-01-25

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska bordläggas eller avgöras idag och finner att ärendet ska bordläggas.

Beslut

1. Kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-01-11

§ 18

Svar på motion om menssäkrade toaletter

Dnr KS 2022/150

Sammanfattning

Linda Holmer Nordlund (V) inkom 2022-03-08 med en motion med följande förslag:

Att-sats 1: Omgående tillse att det på samtliga grundskolor i årskurs 4 - 9 finns menssäkrade toaletter för skolans flickor.

Att-sats 2: Omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Med menssäkrade toaletter menas att där ska finnas tillgängligt:

- Mensskydd (bindor och tamponger)
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Holmer Nordlund (V) lyfter bland annat i sin motion att mens är en naturlig del av vardagen för alla kvinnor under en stor del av deras liv, men att mens fortfarande är omgärdat av tabun, skam och stigma – det är viktigt att bekämpa myter och bryta tabun. Genom menssäkrade toaletter skapas trygghet, ökar kunskapen om mens och stärker kommunens jämställdhetsarbete.

Enligt Holmer Nordlund (V), där hon hänvisar till en undersökning av Sifo, får 2 av 3 kvinnor oväntat sin mens på arbetet och att då tvingas lämna sin arbetsplats för att skaffa mensskydd är orimligt.

Menssäkrade elevtoaletter

Bildningsnämnden behandlade ärendet på nämndssammanträde 2022-10-04.

Sektor bildning gav följande bakgrund till bildningsnämnden inför att frågan om menssäkrade toaletter skulle behandlas:

Handfat, tvål och papperskorgar finns idag på samtliga toaletter. För att erbjuda elever mensskydd på menssäkrade toaletter i de kommunala skolorna anser sektor bildning att automater för mensskydd bör nyttjas. Risk finns för missbruk och förstörelse, men nyttan bör väga tyngre än risken. Teknisk lösning finns och erbjuds av flera leverantörer till exempel Redlocker och Herbox. Via ett tidlås (2 - 4 minuter) så går det inte att plocka ut fler skydd än ett i taget. Viktigt att nämna är att idag redan finns gratis mensskydd vid behov för elever och är redan en del i befintlig budget. Dessa mensskydd erbjuds elever av personal i skola, elevhälsa och ungdomsgård vid behov. Kostnadsbilden förändras per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En exakt kostnadsberäkning är svår att göra då nyttjandegraden är svårbedömd, men sektor

Kommunstyrelsen protokoll 2023-01-11

bildning uppskattar kostnaden enligt följande: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15 x 4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

Menssäkrade personaltoaletter

Om mensskydd skulle erbjudas kvinnor anställda i kommunen finns risken att invånarna i kommunen uppfattar att de anställda i Lilla Edets kommun blir orättvist premierade i jämförelse med andra anställda hos andra arbetsgivare i kommunen, där inte gratis mensskydd erbjuds. Kommunen finansieras av invånarna och kvinnor som är anställda i kommunen uppstår redan lön från Lilla Edets kommun.

Kvinnor kan förbereda sig på att menstruationen kan komma oväntat genom att bära med sig mensskydd till arbetet i väska och/eller förvara i låda/garderob/skåp på arbetet.

Om automater för mensskydd skulle användas på personaltoaletterna, ser kostnadsbilden olika ut per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2022-12-12
Tjänsteskrivelse, daterad 2022-11-22
Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04
Motion, daterad 2022-03-08.

Ekonomiska konsekvenser

En uppskattad kostnad från sektor bildning: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15x4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/ stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Sociala konsekvenser

Att införa menssäkrade elevtoaletter bidrar till att stävja myter och fördomar om mens, uppmuntra till kunskapsspridning om mens samt är en positiv markering ur jämställdhetssynpunkt.

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar bifall till motionen i sin helhet samt lämnar följande tilläggsyrkande ”kommunalt helägda bolag ska även ha menssäkrade personaltoaletter”.

Andreas Freiholtz (SD) tillstyrker Frej Dristigs yrkanden.

Anne-Lie Palm (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-01-11

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar först att kommunstyrelsen bifaller motionens punkt 1.

Därefter frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller eller avslår motionens punkt 2 och finner att kommunstyrelsen avslår punkt 2.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång fastställs:

Ja-röst för avslag av punkt 2

Nej-röst för att bifalla punkt 2

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Mona Burås Dieng (S)	X		
Anne-Lie Palm (S)	X		
Kristian Hermansson (S)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Zara Blidevik (M)	X		
Andreas Freiholtz (SD)		X	
Niclas Ahlberg (SD)		X	
Gustav Lagnander (EDL)		X	
Camilla Nilsson (KD)		X	
	6	5	

Till sist frågar ordförande om kommunstyrelsen bifaller eller avslår tilläggsyrkandet och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandet.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige bifaller första att-satsen.
2. Kommunfullmäktige avslår andra att-satsen.

Reservation

Ledamöter och tjänstgörande ersättare för sverigedemokraterna, edetlistan och kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2022-12-12

§ 163

Svar på motion om menssäkrade toaletter

Dnr KS 2022/150

Sammanfattning

Linda Holmer Nordlund (V) inkom 2022-03-08 med en motion med följande förslag:

Att-sats 1: Omgående tillse att det på samtliga grundskolor i årskurs 4 - 9 finns menssäkrade toaletter för skolans flickor.

Att-sats 2: Omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Med menssäkrade toaletter menas att där ska finnas tillgängligt:

- Mensskydd (bindor och tamponger)
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Holmer Nordlund (V) lyfter bland annat i sin motion att mens är en naturlig del av vardagen för alla kvinnor under en stor del av deras liv, men att mens fortfarande är omgärdad av tabun, skam och stigma – det är viktigt att bekämpa myter och bryta tabun. Genom menssäkrade toaletter skapas trygghet, ökar kunskapen om mens och stärker kommunens jämställdhetsarbete.

Enligt Holmer Nordlund (V), där hon hänvisar till en undersökning av Sifo, får 2 av 3 kvinnor oväntat sin mens på arbetet och att då tvingas lämna sin arbetsplats för att skaffa mensskydd är orimligt.

Menssäkrade elevtoaletter

Bildningsnämnden behandlade ärendet på nämndssammanträde 2022-10-04.

Sektor bildning gav följande bakgrund till bildningsnämnden inför att frågan om menssäkrade toaletter skulle behandlas:

Handfat, tvål och papperskorgar finns idag på samtliga toaletter. För att erbjuda elever mensskydd på menssäkrade toaletter i de kommunala skolorna anser sektor bildning att automater för mensskydd bör nyttjas. Risk finns för missbruk och förstörelse, men nyttan bör väga tyngre än risken. Teknisk lösning finns och erbjuds av flera leverantörer till exempel Redlocker och Herbox. Via ett tidlås (2 - 4 minuter) så går det inte att plocka ut fler skydd än ett i taget. Viktigt att nämna är att idag redan finns gratis mensskydd vid behov för elever och är redan en del i befintlig budget. Dessa mensskydd erbjuds elever av personal i skola, elevhälsa och ungdomsgård vid behov. Kostnadsbilden förändras per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En exakt kostnadsberäkning är svår att göra då nyttjandegraden är svårbedömd, men sektor

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2022-12-12

bildning uppskattar kostnaden enligt följande: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15 x 4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

Menssäkrade personaltoaletter

Om mensskydd skulle erbjudas kvinnor anställda i kommunen finns risken att invånarna i kommunen uppfattar att de anställda i Lilla Edets kommun blir orättvist premierade i jämförelse med andra anställda hos andra arbetsgivare i kommunen, där inte gratis mensskydd erbjuds. Kommunen finansieras av invånarna och kvinnor som är anställda i kommunen uppstår redan lön från Lilla Edets kommun.

Kvinnor kan förbereda sig på att menstruationen kan komma oväntat genom att bära med sig mensskydd till arbetet i väska och/eller förvara i låda/garderob/skåp på arbetet.

Om automater för mensskydd skulle användas på personaltoaletterna, ser kostnadsbilden olika ut per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ”Svar på motion om menssäkrade toaletter” (Dnr KS 2022/150 Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04 (Dnr BIN 2022/122).

Motion ”Motion – menssäkrade toaletter” av Linda Holmer Nordlund (V), undertecknad 2022-03-08.

Ekonomiska konsekvenser

En uppskattad kostnad från sektor bildning: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15x4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/ stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Sociala konsekvenser

Att införa menssäkrade elevtoaletter bidrar till att stävja myter och fördomar om mens, uppmuntra till kunskapsspridning om mens samt är en positiv markering ur jämställdhetssynpunkt.

Yrkande

Peter Spjuth (V) bifaller motionen i sin helhet.

Frej Dristig (SD) tillstyrker Peter Spjuths yrkande.

Julia Färjhage (C)

1. Kommunfullmäktige bifaller första att-satsen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2022-12-12

2. Kommunfullmäktige avslår andra att-satsen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige bifaller första att-satsen.
2. Kommunfullmäktige avslår andra att-satsen.

Reservation

Peter Spjuth (V) och Frej Dristig (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Svar på motion om menssäkrade toaletter

Dnr KS 2022/150

Sammanfattning

Linda Holmer Nordlund (V) inkom 2022-03-08 med en motion med följande förslag:

Att-sats 1: Omgående tillse att det på samtliga grundskolor i årskurs 4 - 9 finns menssäkrade toaletter för skolans flickor.

Att-sats 2: Omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Med menssäkrade toaletter menas att där ska finnas tillgängligt:

- Mensskydd (bindor och tamponger)
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Holmer Nordlund (V) lyfter bland annat i sin motion att mens är en naturlig del av vardagen för alla kvinnor under en stor del av deras liv, men att mens fortfarande är omgärdat av tabun, skam och stigma – det är viktigt att bekämpa myter och bryta tabun. Genom menssäkrade toaletter skapas trygghet, ökar kunskapen om mens och stärker kommunens jämställdhetsarbete.

Enligt Holmer Nordlund (V), där hon hänvisar till en undersökning av Sifo, får 2 av 3 kvinnor oväntat sin mens på arbetet och att då tvingas lämna sin arbetsplats för att skaffa mensskydd är orimligt.

Menssäkrade elevtoaletter

Bildningsnämnden behandlade ärendet på nämndssammanträde 2022-10-04.

Sektor bildning gav följande bakgrund till bildningsnämnden inför att frågan om menssäkrade toaletter skulle behandlas:

Handfat, tvål och papperskorgar finns idag på samtliga toaletter. För att erbjuda elever mensskydd på menssäkrade toaletter i de kommunala skolorna anser sektor bildning att automater för mensskydd bör nyttjas. Risk finns för missbruk och förstörelse, men nyttan bör väga tyngre än risken. Teknisk lösning finns och erbjuds av flera leverantörer till exempel Redlocker och Herbox. Via ett tidlås (2 - 4 minuter) så går det inte att plocka ut fler skydd än ett i taget. Viktigt att nämna är att idag redan finns gratis mensskydd vid behov för elever och är redan en del i befintlig budget. Dessa mensskydd erbjuds elever av personal i skola, elevhälsa och ungdomsgård vid behov.

Kostnadsbilden förändras per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En exakt kostnadsberäkning är svår att göra då nyttjandegraden är svårbedömd, men sektor bildning uppskattar kostnaden enligt följande: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15×4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

Menssäkrade personaltoaletter

Om mensskydd skulle erbjudas kvinnor anställda i kommunen finns risken att invånarna i kommunen uppfattar att de anställda i Lilla Edets kommun blir orättvist premierade i jämförelse med andra anställda hos andra arbetsgivare i kommunen, där inte gratis mensskydd erbjuds. Kommunen finansieras av invånarna och kvinnor som är anställda i kommunen uppbär redan lön från Lilla Edets kommun.

Kvinnor kan förbereda sig på att menstruationen kan komma oväntat genom att bära med sig mensskydd till arbetet i väska och/eller förvara i låda/garderob/skåp på arbetet.

Om automater för mensskydd skulle användas på personaltoaletterna, ser kostnadsbilden olika ut per enhet beroende på antalet enheter som beställs. En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ”Svar på motion om menssäkrade toaletter” (Dnr KS 2022/150 Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04 (Dnr BIN 2022/122)).

Motion ”Motion – menssäkrade toaletter” av Linda Holmer Nordlund (V), undertecknad 2022-03-08.

Ekonomiska konsekvenser

En uppskattad kostnad från sektor bildning: 4000 kr för 3 toaletter på 5 skolor (15×4000) = 60 000 kr/år. Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/ stadie per år beräknas alltså till ca 60 000 kr per år.

En uppskattad kostnad från sektor kommunledning om automater skulle användas på samtliga personaltoaletter (ca 170 toaletter) uppgår till ca 220 000 kr per år.

Sociala konsekvenser

Att införa menssäkrade elevtoaletter bidrar till att stävja myter och fördomar om mens, uppmuntra till kunskapsspridning om mens samt är en positiv markering ur jämställdhetssynpunkt.

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige bifaller första att-satsen.
2. Kommunfullmäktige avslår andra att-satsen.

Marianne Piironen
Personalchef
marianne.piironen@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Marianne Piironen, personalchef

Elisabeth Linderöth, kommunchef
Anders Nordgren, verksamhetschef sektor bildning
Maria Berg, verksamhetschef sektor bildning

Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04

§ 81

Motion från vänsterpartiet gällande menssäkrade toaletter

Dnr BIN 2022/122

Sammanfattning

Vänsterpartiet/Linda Holmer Nordlund har motionerat om att det i kommunens skolor för elever i åk 4-9 och på alla kommunala arbetsplatser ska erbjudas menssäkrade toaletter.

Det formuleras i motionen i två att-satser. De lyder:

- Att omgående tillse att det på samtliga grundskolor år 4-9 finns menssäkrade toaletter för skolans tjejer.
- Att omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Med menssäkrade toaletter menas att där ska finnas tillgängligt:

- Mensskydd, av olika slag
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Svar från sektor bildning:

Vad gäller handfat, tvål och papperskorgar så finns det idag på samtliga toaletter.

Mensskydd skulle kunna erbjudas **personal** på personaltoaletter till exempel i en korg. Då tillkommer enbart kostnader för själva skyddet. Att göra en kostnadsberäkning för det låter sig inte göras då nyttjandegraden är svår att utreda. Frågan har tagits upp i bildningsnämndens arbetsutskott och där beslutades att hänvisa att-sats 2 till HR eftersom motionen avser kommunens samtliga toaletter.

För att erbjuda **elever** mensskydd på menssäkrade toaletter i de kommunala skolorna anser sektor bildning att automater för mensskydd bör nyttjas. Risk finns för missbruk och förstörelse, men nyttan bör väga tyngre än risken. Teknisk lösning finns och erbjuds av flera leverantörer till exempel Redlocker och Herbox. Dessa lösningar innebär kostnader över tid. Via ett tidslås (2-4 minuter) går det inte att plocka ut fler skydd än ett i taget.

Viktigt att nämna är att idag finns det gratis mensskydd vid behov för elever och är redan en del i befintlig budget. Dessa mensskydd erbjuds elever av personal i skola, elevhälsa och ungdomsgård vid behov.

Vid teknisk lösning tillkommer kostnader över tid. Kostnadsbilden förändras per enhet beroende på antalet enheter som beställs.

Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04

En exakt kostnadsberäkning är svår att göra då nyttjandegraden är svårbedömd.

En grov uppskattning från sektor bildning kring kostnader hamnar på:

4000:- för 3 toaletter på 5 skolor (15x4000) = 60 000:-/år.

Sammanlagd kostnad vid montering av 2-3 automater samt påfyllnad per skola/ stadie per år beräknas alltså till ca 60 000:- per år.

Beslutsunderlag

Bildningsnämndens arbetsutskott § 57/2022

Tjänsteskrivelse daterad 2022-09-13

Offert Herbox

Redlocker skolpresentation

Yrkanden

Linda Holmer Nordlund (V) yrkar bifall till motionen.

Johan Sösater Johansson (SD) yrkar bifall till att-sats 1 i arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer Linda Holmer Nordlunds (V) yrkande mot arbetsutskottets beslutsförslag och finner att bildningsnämnden bifaller arbetsutskottets förslag.

Ändringsyrkanden

Martin Rapp (S) yrkar att att-sats 1 ändras, 2-3 elevtoaletter tas bort och att skolan själv får bedöma hur många toaletter som behövs.

Anna Chorell (M) yrkar att att-sats 2 ändras till *bildningsnämnden lämnar till kommunfullmäktige utan eget förslag*.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Martin Rapps yrkande och finner att bildningsnämnden bifaller Martin Rapps (S) förslag.

Ordförande ställer sedan frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Anna Chorells yrkande och finner att bildningsnämnden bifaller Anna Chorells (M) förslag.

Beslut

Bildningsnämnden är positiv till motionens intention.

Att-sats 1: Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att kommunen ska tillhandahålla menssäkrade elevtoaletter på kommunala skolor. Skolan får själv bedöma hur många toaletter som behövs.

Att-sats 2: Bildningsnämnden lämnar till fullmäktige utan eget förslag, eftersom den gäller hela kommunen och bör hanteras centralt på HR-avdelningen.

LILLA EDETS
KOMMUN

Bildningsnämnden protokoll 2022-10-04

Beslutet expedieras till
Kommunfullmäktige

Motion – menssäkrade toaletter

Nära en fjärdedel av jordens befolkning har mens. Trots att mens är en naturlig del av vardagen för alla kvinnor under en stor del av deras liv kan det vara omgärdat av tabun, skam och stigma och kan vara kontroversiellt att ens nämna. Det begränsar menstruerande personers liv och rörlighet och därför är det viktigt att myter bekämpas, kunskapen ökar och tabun bryts. De allra flesta tjejer får sin första mens i tonåren och har den sedan under en stor del av livet, ca 45 år. Vissa får mens redan vid tio års ålder medan det för andra kan dröja ända upp till övre tonåren. Menstruation är biologiskt och inte något som flickor och kvinnor kan välja bort.

Mensen kan komma plötsligt, och att det är tabubelagt påverkar menstruerande tjejjers hälsa och möjlighet att gå i skolan och leva jämställda liv. Kvinnor som blöder mycket beskriver en sänkt livskvalitet, där nära en fjärdedel avstår från sociala aktiviteter på grund av blödningsen. En undersökning som genomfördes av Sifo på uppdrag av tidningen Arbetet visade att var femte kvinna har stannat hemma från jobbet på grund av mens. Bland yngre kvinnor är andelen ännu högre. Ytterligare en undersökning som gjordes av Sifo på uppdrag av Essity visade att 2 av 3 kvinnor oväntat fått sin mens på arbetet. Att då tvingas lämna sin arbetsplats för att införskaffa mensskydd är helt orimligt.

Mensskydd för en person i Sverige kostar ca 1 200 – 2 000 kr per år. Att kostnadsfritt kunna erbjuda mensskydd i skolorna är en trygghet för den som inte har råd eller möjlighet att köpa själv – det bidrar till en mer jämlik hälsa och till att utjämna sociala och ekonomiska skillnader. Med kostnadsfri tillgång till mensskydd i skolan garanteras att ingen elev uteblir från skolan på grund av mens. Ingen tjej ska behöva missa skolan för att hon inte har råd med mensskydd och är orolig att mensens blöder igenom. Mens ska inte behöva vara en klassfråga.

Genom att tillse att det finns menssäkrade toaletter skapas trygghet för flickor och kvinnor och ökar kunskapen om mens samt stärker kommunens jämställdhetsarbete.

Med menssäkrade toaletter säkerställs att det här finns på toaletten:

- Mensskydd så som bindor och tamponger
- Handfat och tvål
- En papperskorg

Vi lever i en tid när det borde vara en självklarhet att frågan om kostnadsfria mensskydd i skolan och på arbetsplatsen finns med på den politiska dagordningen. I november 2020 röstade Skottlands parlamentet enhälligt igenom gratis mensskydd för alla som har mens. "Det här är inga lyxprodukter. De är nödvändiga och ingen i Skottland ska behöva vara utan mensskydd", sa Labourpolitikern Monica Lennon som lade fram förslaget 2017. Frågan har även lyfts i stora delar av Sverige. Det är nu hög tid att frågan lyfts i Lilla Edets kommun!

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta:

- att omgående tillse att det på samtliga grundskolor år 4 – 9 finns menssäkrade toaletter för skolans tjejer.
- att omgående tillse att det på alla kommunala arbetsplatser finns menssäkrade personaltoaletter.

Lilla Edet den 8 mars 2022

Linda Holmer Nordlund
Ordinarie ledamot för Vänsterpartiet

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

§ 35

Svar på motion om att utbilda kommunens skolpersonal i pågående dödligt våld (PDV)

Dnr KS 2022/311

Sammanfattning

Sverigedemokraterna, genom Frej Dristig, har lämnat in en motion om att ge berörd sektor i uppdrag att i relevanta styrdokument ta fram riktlinjer där det framgår att det ska ske kontinuerlig utbildning av för- och grundskolors personal i pågående dödligt våld.

Inom bildningsnämndens verksamhetsområde har samtliga enhetschefer utbildats i pågående dödligt våld (PDV) under våren 2022. Utbildningen genomfördes under ledning av kommunens säkerhetschef. Varje skolenhet i grundskolan har efter det genomfört utbildningsinsatser tillsammans med säkerhetschef och säkerhetssamordnare med inriktning PDV. Arbete i linje med det som motionen pekar på pågår alltså.

I kommunens styrdokument för arbete med hot och våld finns inte specifikt PDV angivet. Att förtydliga kommunens och Bildningsnämndens styrdokument med att specifikt PDV ska ingå i det förebyggande och arbetet med hot och våld i förskolor och grundskolor skulle bidra till att rikta ett fokus på just PDV. Förvaltningen ställer sig positiv till att förtydliga relevanta styrdokument i linje med motionen.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2023-02-07

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-12-20

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-09-09

Beslut KF 2022-06-20 Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Remiss – Motion utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-07-13

Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-06-20

Ekonomiska konsekvenser

Att uppdatera relevanta styrdokument sker genom arbetsinsatser av befintlig personal inom förvaltningen, vilket inte får några utökade ekonomiska konsekvenser.

Yrkande

Julia Färjhage (C) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) tillstyrker Julia Färjhages yrkande.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att ta fram Riktlinjer för utbildning för övriga berörda kommunanställda i pågående dödligt våld (PDV).
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att systematisera och utvärdera åtgärder för att förebygga pågående dödligt våld (PDV).

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

§ 5

Svar på motion om att utbilda kommunens skolpersonal i pågående dödligt våld (PDV)

Dnr KS 2022/311

Sammanfattning

Sverigedemokraterna, genom Frej Dristig, har lämnat in en motion om att ge berörd sektor i uppdrag att i relevanta styrdokument ta fram riktlinjer där det framgår att det ska ske kontinuerlig utbildning av för- och grundskolors personal i pågående dödligt våld.

Inom bildningsnämndens verksamhetsområde har samtliga enhetschefer utbildats i pågående dödligt våld (PDV) under våren 2022. Utbildningen genomfördes under ledning av kommunens säkerhetschef. Varje skolenhet i grundskolan har efter det genomfört utbildningsinsatser tillsammans med säkerhetschef och säkerhetssamordnare med inriktning PDV. Arbete i linje med det som motionen pekar på pågår alltså.

I kommunens styrdokument för arbete med hot och våld finns inte specifikt PDV angivet. Att förtydliga kommunens och Bildningsnämndens styrdokument med att specifikt PDV ska ingå i det förebyggande och arbetet med hot och våld i förskolor och grundskolor skulle bidra till att rikta ett fokus på just PDV. Förvaltningen ställer sig positiv till att förtydliga relevanta styrdokument i linje med motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-12-20

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-09-09

Beslut KF 2022-06-20 Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Remiss – Motion utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-07-13

Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-06-20

Ekonomiska konsekvenser

Att uppdatera relevanta styrdokument sker genom arbetsinsatser av befintlig personal inom förvaltningen, vilket inte får några utökade ekonomiska konsekvenser.

Yrkande

Julia Färjhage (C)

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att ta fram Riktlinjer för utbildning för övriga berörda kommunanställda i pågående dödligt våld (PDV).
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att systematisera och utvärdera åtgärder för att förebygga pågående dödligt våld (PDV).

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

Frej Dristig (SD) och Niclas Ahlberg (SD) tillstyrker Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att ta fram Riktlinjer för utbildning för övriga berörda kommunanställda i pågående dödligt våld (PDV).
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att systematisera och utvärdera åtgärder för att förebygga pågående dödligt våld (PDV).

Svar på motion om att utbilda skolpersonal i PDV

Dnr KS 2022/311

Sammanfattning

Sverigedemokraterna, genom Frej Dristig, har lämnat in en motion om att ge berörd sektor i uppdrag att i relevanta styrdokument ta fram riktlinjer där det framgår att det ska ske kontinuerlig utbildning av för- och grundskolors personal i pågående dödligt våld.

Inom bildningsnämndens verksamhetsområde har samtliga enhetschefer utbildats i pågående dödligt våld (PDV) under våren 2022. Utbildningen genomfördes under ledning av kommunens säkerhetschef. Varje skolenhet i grundskolan har efter det genomfört utbildningsinsatser tillsammans med säkerhetschef och säkerhetssamordnare med inriktning PDV. Arbete i linje med det som motionen pekar på pågår alltså.

I kommunens styrdokument för arbete med hot och våld finns inte specifikt PDV angivet. Att förtydliga kommunens och Bildningsnämndens styrdokument med att specifikt PDV ska ingå i det förebyggande och arbetet med hot och våld i förskolor och grundskolor skulle bidra till att rikta ett fokus på just PDV. Förvaltningen ställer sig positiv till att förtydliga relevanta styrdokument i linje med motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-12-20

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-09-09

Beslut KF 2022-06-20 Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Remiss – Motion utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-07-13

Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-06-20

Ekonomiska konsekvenser

Att uppdatera relevanta styrdokument sker genom arbetsinsatser av befintlig personal inom förvaltningen, vilket inte får några utökade ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

David Morgardt
Säkerhetschef

david.morgardt@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Sektor kommunledning

Beslutet skickas för kännedom till
Anders Nordgren verksamhetschef sektor bildning

Utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Ett samhälles förmåga att hålla ihop bygger på dess förmåga att hantera större kriser på ett trovärdigt sätt. Utöver coronapandemin har Lilla Edet tack och lov varit förskonade från kriser av större karaktär i närtid. Tyvärr går det inte att utesluta att den turen varar för evigt. Förr eller senare kommer något oväntat ställa allt invånarna tar för givet på spel. Det kan vara allt från skred, väpnad konflikt i närområdet eller en terroristattack likt den som inträffade i Trollhättan 2015. Den gemensamma nämnaren är att de sällan kommer föranmälda, vilket ställer höga krav på Lilla Edets kommun.

Varje del måste naturligtvis ha någon form av förberedelse för att kunna hantera olika scenarion som kan uppstå vid en krissituation. Skolan är ändå att se som särskilt skyddsvärd, då det handlar om våra barn. Det får då ses som extra angeläget att det i Lilla Edets kommuns skolor, så är all personal utbildade i hur de ska hantera situationer vid pågående dödligt våld (PDV). Vid PDV handlar det om att rädda liv. Om dessa utbildningsinsatser räddar ett enda liv, så har det varit väl riktade resurser. Sverigedemokraterna Lilla Edet tar tydligt ställning för att vi inte har råd att tumma på säkerheten när det kommer till våra skolor.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Sverigedemokraterna Lilla Edet

Att: berörd sektor får i uppdrag att i relevanta styrdokument ta fram riktlinjer där det framgår att det ska ske kontinuerlig utbildning av för- och grundskolors personal i pågående dödligt våld.

Lilla Edet den 20 juni 2022

Frej Dristig (SD)
Vice gruppledare
Ledamot av kommunfullmäktige

Bildningsnämnden protokoll 2022-11-22

§ 101

Svar på motion utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Dnr BIN 2022/241

Sammanfattning

Sverigedemokraterna, genom Frej Dristig, har lämnat in en motion om att ge berörd sektor i uppdrag att i relevanta styrdokument ta fram riktlinjer där det framgår att det ska ske kontinuerlig utbildning av för- och grundskolors personal i pågående dödligt våld.

Inom bildningsnämndens verksamhetsområde har samtliga enhetschefer utbildats i pågående dödligt våld (PDV) under våren 2022. Utbildningen genomfördes under ledning av kommunens säkerhetschef. Varje skolenhet i grundskolan har efter det genomfört utbildningsinsatser tillsammans med säkerhetschef och säkerhetssamordnare med inriktning PDV. Arbete i linje med det som motionen pekar på pågår alltså.

I kommunens styrdokument för arbete med hot- och våld finns inte specifikt PDV angivet. Att förtydliga kommunens och bildningsnämndens styrdokument med att specifikt PDV ska ingå i det förebyggande och arbetet med hot- och våld i förskolor och grundskolor skulle bidra till att rikta ett fokus på just PDV. Förvaltningen ställer sig positiv till att förtydliga relevanta styrdokument i linje med motionen.

Beslutsunderlag

Bildningsnämndens arbetsutskott § 73/2022

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-09-09

Beslut KF 2022-06-20 Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV

Remiss – Motion utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-07-13

Motion om att utbilda kommunens skolpersonal i PDV, daterad 2022-06-20

Ekonomiska konsekvenser

Att uppdatera relevanta styrdokument sker genom arbetsinsatser av befintlig personal inom förvaltningen, vilket inte får några utökade ekonomiska konsekvenser.

Yrkanden

Johan Sösaeter Johansson (SD), Niclas Ahlberg (SD) och Andreas Freiholtz (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslut

Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige bifalla motionen.

LILLA EDETS
KOMMUN

Bildningsnämnden protokoll 2022-11-22

Beslutet expedieras till
Sektor kommunledning

Beslutet skickas för kännedom till
David Morgardt, Säkerhetschef

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

§ 36

Svar på motion om att Införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Dnr KS 2022/310

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) inkom med en motion 2022-06-14 med förslag om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, så föräldrarna till barn från ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

1 juli 2008 infördes lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), vilken gav landets kommuner rätt att införa, finansiera och administrera inom vissa ramar – bidraget var frivilligt för kommunerna att införa. Efter en utredning av en arbetsgrupp inom socialdepartementen avskaffades lagen om kommunalt vårdbidrag 2015. Utredningen visade att det fanns en stor skillnad i hur många män och kvinnor som mottog bidraget: 9 % män och 91 % kvinnor. Det fanns även skillnader i vem som mottog det beroende på utbildningsnivå och om mottagaren var inrikes- eller utrikesfödd. Den största procentsatsen var de utan eftergymnasial utbildning och de utrikesfödda. Statistiken visade att de som mottog vårdnadsbidraget 2012 hade sämre anknytning än de som valde att inte ha vårdnadsbidrag. Skälen för förslaget att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget var delvis att möjligheten att försörja sig är den faktor som har störst betydelse för familjernas ekonomi och för den enskilde individens oberoende och trygghet. Ett jämställt föräldraskap är en central målsättning för den ekonomiska familjepolitiken och en familjepolitik som ser både till barnens och föräldrarnas bästa ger också bäst förutsättningar att främja jämställdhet och barns uppväxtvillkor.

Förskolan ska främja barns utveckling och erbjuda dem trygg omsorg och förskolan har visat sig ha en betydande roll i språkutvecklingen för utlandsfödda barn. Förskolan ger möjlighet för barn att utvecklas med andra barn och är ett stöd i barns lärande.

Enligt jurist på SKR är det förbjudet för kommuner att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, då lagen om att frivilligt införa detta för kommunerna upphävdes 2015 (Kommunallagen kap 2 1§).

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2008 och upphävdes den 1 januari 2017, och den tillkom för att skapa rättsliga förutsättningar för kommuner att besluta om att införa kommunala vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget var frivilligt för varje kommun att fatta beslut om. Speciallagstiftningen fungerade som en nödvändig förutsättning för de kommunala vårdnadsbidragen, eftersom kommunallagen annars skulle lägga hinder i vägen med hänvisning till det principiella förbudet mot stöd till enskild. Det förbudet kan nämligen bara genombrytas av specialreglering – t ex i

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

socialtjänstlagen (2001:453) respektive i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Principen om förbud mot stöd till enskild är också bekräftad i rättspraxis.

Förbudet mot stöd till enskild härleds ur den grundläggande kompetensbestämmelsen i 2 kap 1 § kommunallagen. Den innebär sammanfattningsvis att kommuner och regioner har kompetens att med vissa begränsningar göra det som är *av allmänt intresse*. Bestämmelsen ger inte bara en befogenhet, den innebär också en inskränkning, i form av ett principiellt förbud mot att lämna understöd till enskild utan särskilt lagstöd. Stöd till enskilda anses annars inte vara av allmänt intresse.

Det är mot denna bakgrund som lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag tillkom. Genom lagen skapades en befogenhet att införa ett bidrag kommunerna annars inte får befatta sig med. När lagen upphävdes 2017 försvann följaktligen också rätten att lämna kommunala vårdnadsbidrag. Det principiella förbudet mot stöd till enskild i form av vårdnadsbidrag genombryts inte längre av en specialreglering. Det ligger därmed inte längre inom ramen för den kommunala kompetensen att utge kommunala vårdnadsbidrag.

I Ds 2015:19 ”Det kommunala vårdnadsbidraget avskaffas” står att läsa på s 33:

”Vid införandet av det kommunala vårdnadsbidraget innebar lagen en utvidgning av den kommunala kompetensen och därmed ett ökat utrymme för kommunalt självstyre. Förslaget att slopa bidraget kan därför sägas utgöra en tillbakagång till den situation som rådde innan införandet av lagen d.v.s. att den utvidgning av den kommunala kompetensen som lagen om kommunalt vårdnadsbidrag innebär nu tas bort. Förslaget får som konsekvens att kommunerna inte längre kommer att kunna välja om de ska erbjuda sina invånare möjligheten till kommunalt vårdnadsbidrag eller inte”.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-01-04

Motion av Frej Dristig (SD), undertecknad 2022-06-20.

Svar på motion om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Kommunfullmäktiges protokoll 2022-12-12.

Yrkande

Frej Dristig (SD)

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Andreas Freiholtz (SD) tillstyrker Frej Dristigs yrkande.

Kristian Hermansson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD), Andreas Freiholtz (SD), Niclas Ahlberg (SD) och Gustav Lagnander (EDL) reserverar sig mot beslutet till förmån för Frej Dristigs yrkande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

§ 6

Svar på motion om att Införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Dnr KS 2022/310

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) inkom med en motion 2022-06-14 med förslag om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, så föräldrarna till barn från ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

1 juli 2008 infördes lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), vilken gav landets kommuner rätt att införa, finansiera och administrera inom vissa ramar – bidraget var frivilligt för kommunerna att införa. Efter en utredning av en arbetsgrupp inom socialdepartementen avskaffades lagen om kommunalt vårdbidrag 2015. Utredningen visade att det fanns en stor skillnad i hur många män och kvinnor som mottog bidraget: 9 % män och 91 % kvinnor. Det fanns även skillnader i vem som mottog det beroende på utbildningsnivå och om mottagaren var inrikes- eller utrikesfödd. Den största procentsatsen var de utan eftergymnasial utbildning och de utrikesfödda. Statistiken visade att de som mottog vårdnadsbidraget 2012 hade sämre anknytning än de som valde att inte ha vårdnadsbidrag. Skälen för förslaget att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget var delvis att möjligheten att försörja sig är den faktor som har störst betydelse för familjernas ekonomi och för den enskilde individens oberoende och trygghet. Ett jämställt föräldraskap är en central målsättning för den ekonomiska familjepolitiken och en familjepolitik som ser både till barnens och föräldrarnas bästa ger också bäst förutsättningar att främja jämställdhet och barns uppväxtvillkor.

Förskolan ska främja barns utveckling och erbjuda dem trygg omsorg och förskolan har visat sig ha en betydande roll i språkutvecklingen för utlandsfödda barn. Förskolan ger möjlighet för barn att utvecklas med andra barn och är ett stöd i barns lärande.

Enligt jurist på SKR är det förbjudet för kommuner att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, då lagen om att frivilligt införa detta för kommunerna upphävdes 2015 (Kommunallagen kap 2 1§).

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet för att utreda huruvida det är förbjudet eller ej att införa vårdnadsbidrag, och då ange rättskälla på det.

Lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2008 och upphävdes den 1 januari 2017, och den tillkom för att skapa rättsliga förutsättningar för kommuner att besluta om att införa kommunala vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget var frivilligt för varje kommun att fatta beslut om. Speciallagstiftningen fungerade som en nödvändig förutsättning för de kommunala vårdnadsbidragen, eftersom kommunallagen annars skulle lägga hinder i vägen med hänvisning till det principiella förbudet mot stöd

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

till enskild. Det förbudet kan nämligen bara genombrytas av specialreglering – t ex i socialtjänstlagen (2001:453) respektive i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Principen om förbud mot stöd till enskild är också bekräftad i rättspraxis.

Förbudet mot stöd till enskild härleds ur den grundläggande kompetensbestämmelsen i 2 kap 1 § kommunallagen. Den innebär sammanfattningsvis att kommuner och regioner har kompetens att med vissa begränsningar göra det som är *av allmänt intresse*. Bestämmelsen ger inte bara en befogenhet, den innebär också en inskränkning, i form av ett principiellt förbud mot att lämna understöd till enskild utan särskilt lagstöd. Stöd till enskilda anses annars inte vara av allmänt intresse.

Det är mot denna bakgrund som lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag tillkom. Genom lagen skapades en befogenhet att införa ett bidrag kommunerna annars inte får befatta sig med. När lagen upphävdes 2017 försvann följaktligen också rätten att lämna kommunala vårdnadsbidrag. Det principiella förbudet mot stöd till enskild i form av vårdnadsbidrag genombryts inte längre av en specialreglering. Det ligger därmed inte längre inom ramen för den kommunala kompetensen att utge kommunala vårdnadsbidrag.

I Ds 2015:19 ”Det kommunala vårdnadsbidraget avskaffas” står att läsa på s 33:

”Vid införandet av det kommunala vårdnadsbidraget innebar lagen en utvidgning av den kommunala kompetensen och därmed ett ökat utrymme för kommunalt självstyre. Förslaget att slopa bidraget kan därför sägas utgöra en tillbakagång till den situation som rådde innan införandet av lagen d.v.s. att den utvidgning av den kommunala kompetensen som lagen om kommunalt vårdnadsbidrag innebär nu tas bort. Förslaget får som konsekvens att kommunerna inte längre kommer att kunna välja om de ska erbjuda sina invånare möjligheten till kommunalt vårdnadsbidrag eller inte”.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad

Motion av Frej Dristig (SD), undertecknad 2022-06-20.

Svar på motion om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Kommunfullmäktiges protokoll 2022-12-12.

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Frej Dristig (SD)

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Julia Färjhages yrkande.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Niclas Ahlberg (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Svar på motion om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Dnr KS 2022/310

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) inkom med en motion 2022-06-14 med förslag om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, så föräldrarna till barn från ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

1 juli 2008 infördes lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), vilken gav landets kommuner rätt att införa, finansiera och administrera inom vissa ramar – bidraget var frivilligt för kommunerna att införa. Efter en utredning av en arbetsgrupp inom socialdepartementen avskaffades lagen om kommunalt vårdbidrag 2015. Utredningen visade att det fanns en stor skillnad i hur många män och kvinnor som mottog bidraget: 9 % män och 91 % kvinnor. Det fanns även skillnader i vem som mottog det beroende på utbildningsnivå och om mottagaren var inrikes- eller utrikesfödd. Den största procentsatsen var de utan eftergymnasial utbildning och de utrikesfödda. Statistiken visade att de som mottog vårdnadsbidraget 2012 hade sämre anknytning än de som valde att inte ha vårdnadsbidrag. Skälen för förslaget att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget var delvis att möjligheten att försörja sig är den faktor som har störst betydelse för familjernas ekonomi och för den enskilde individens oberoende och trygghet. Ett jämställt föräldraskap är en central målsättning för den ekonomiska familjepolitiken och en familjepolitik som ser både till barnens och föräldrarnas bästa ger också bäst förutsättningar att främja jämställdhet och barns uppväxtvillkor.

Förskolan ska främja barns utveckling och erbjuda dem trygg omsorg och förskolan har visat sig ha en betydande roll i språkutvecklingen för utlandsfödda barn. Förskolan ger möjlighet för barn att utvecklas med andra barn och är ett stöd i barns lärande.

Enligt jurist på SKR är det förbjudet för kommuner att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, då lagen om att frivilligt införa detta för kommunerna upphävdes 2015 (Kommunallagen kap 2 1§).

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet för att utreda huruvida det är förbjudet eller ej att införa vårdnadsbidrag, och då ange rättskälla på det.

Lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2008 och upphävdes den 1 januari 2017, och den tillkom för att skapa rättsliga förutsättningar för kommuner att besluta om att införa kommunala vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget var frivilligt för varje kommun att fatta beslut om. Speciallagstiftningen fungerade som en nödvändig förutsättning för de kommunala vårdnadsbidragen, eftersom kommunallagen

annars skulle lägga hinder i vägen med hänvisning till det principiella förbudet mot stöd till enskild. Det förbudet kan nämligen bara genombrytas av specialreglering – t ex i socialtjänstlagen (2001:453) respektive i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Principen om förbud mot stöd till enskild är också bekräftad i rättspraxis.

Förbudet mot stöd till enskild härleds ur den grundläggande kompetensbestämmelsen i 2 kap 1 § kommunallagen. Den innebär sammanfattningsvis att kommuner och regioner har kompetens att med vissa begränsningar göra det som är *av allmänt intresse*. Bestämmelsen ger inte bara en befogenhet, den innebär också en inskränkning, i form av ett principiellt förbud mot att lämna understöd till enskild utan särskilt lagstöd. Stöd till enskilda anses annars inte vara av allmänt intresse.

Det är mot denna bakgrund som lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag tillkom. Genom lagen skapades en befogenhet att införa ett bidrag kommunerna annars inte får befatta sig med. När lagen upphävdes 2017 försvann följaktligen också rätten att lämna kommunala vårdnadsbidrag. Det principiella förbudet mot stöd till enskild i form av vårdnadsbidrag genombryts inte längre av en specialreglering. Det ligger därmed inte längre inom ramen för den kommunala kompetensen att utge kommunala vårdnadsbidrag.

I Ds 2015:19 ”Det kommunala vårdnadsbidraget avskaffas” står att läsa på s 33:

”Vid införandet av det kommunala vårdnadsbidraget innebar lagen en utvidgning av den kommunala kompetensen och därmed ett ökat utrymme för kommunalt självstyre. Förslaget att slopa bidraget kan därför sägas utgöra en tillbakagång till den situation som rådde innan införandet av lagen d.v.s. att den utvidgning av den kommunala kompetensen som lagen om kommunalt vårdnadsbidrag innebär nu tas bort. Förslaget får som konsekvens att kommunerna inte längre kommer att kunna välja om de ska erbjuda sina invånare möjligheten till kommunalt vårdnadsbidrag eller inte”.

Beslutsunderlag

Motion av Frej Dristig (SD): ”Inför ett kommunalt vårdnadsbidrag” undertecknad 2022-06-20.

Svar på motion om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag Dnr KS 2022/310.
Kommunfullmäktiges protokoll 2022-12-12.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Marianne Piironen
Personalchef
marianne.piiroinen@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Jörgen Karlsson, ekonomichef
Elisabeth Linderöth, kommunchef
Maria Berg, verksamhetschef förskola
Lotte Mossudd, sektorchef socialtjänst

Inför ett kommunalt vårdnadsbidrag

Det finns idag 108 barn i Lilla Edets kommun som går 15 timmar i veckan och 771 barn som går mer än 15 timmar i veckan i vår kommunala förskola. Trots att föräldrarna betalar en avgift för att ha sina barn på förskola, så bekostas ändå den största delen av skattekollektivet. Skulle kommunen minska antalet så skulle det medföra minskade kostnader för kommunen, dels i minskat lokalbehov, men även i övriga resurser som tas i anspråk. Det skulle också medföra att barn får möjlighet till ökad tid med minst en av sina föräldrar. Kommunen erbjuder idag öppna förskolan, vilket ger goda möjligheter för socialt umgänge och pedagogisk verksamhet för barn i förskoleåldern.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Sverigedemokraterna Lilla Edet

Att: införa ett kommunalt vårdnadsbidrag så att föräldrarna till barn från och med ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

Lilla Edet den 20 juni 2022

Frej Dristig (SD)
Vice gruppledare
Ledamot av kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige protokoll 2022-12-12

§ 174

Svar på motion om att Införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Dnr KS 2022/310

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) inkom med en motion 2022-06-14 med förslag om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, så föräldrarna till barn från ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

1 juli 2008 infördes lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), vilken gav landets kommuner rätt att införa, finansiera och administrera inom vissa ramar – bidraget var frivilligt för kommunerna att införa. Efter en utredning av en arbetsgrupp inom socialdepartementen avskaffades lagen om kommunalt vårdbidrag 2015. Utredningen visade att det fanns en stor skillnad i hur många män och kvinnor som mottog bidraget: 9 % män och 91 % kvinnor. Det fanns även skillnader i vem som mottog det beroende på utbildningsnivå och om mottagaren var inrikes- eller utrikesfödd. Den största procentsatsen var de utan eftergymnasial utbildning och de utrikesfödda. Statistiken visade att de som mottog vårdnadsbidraget 2012 hade sämre anknytning än de som valde att inte ha vårdnadsbidrag. Skälen för förslaget att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget var delvis att möjligheten att försörja sig är den faktor som har störst betydelse för familjernas ekonomi och för den enskilde individens oberoende och trygghet. Ett jämställt föräldraskap är en central målsättning för den ekonomiska familjepolitiken och en familjepolitik som ser både till barnens och föräldrarnas bästa ger också bäst förutsättningar att främja jämställdhet och barns uppväxtvillkor.

Förskolan ska främja barns utveckling och erbjuda dem trygg omsorg och förskolan har visat sig ha en betydande roll i språkutvecklingen för utlandsfödda barn. Förskolan ger möjlighet för barn att utvecklas med andra barn och är ett stöd i barns lärande.

Enligt jurist på SKR är det förbjudet för kommuner att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, då lagen om att frivilligt införa detta för kommunerna upphävdes 2015 (Kommunallagen kap 2 1§).

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll 2022-11-29

Arbetsutskottets protokoll 2022-11-15

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-11-11

Motion av Frej Dristig (SD)

Kommunfullmäktige protokoll 2022-12-12

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar i första hand att ärendet återremitteras med uppdrag att utreda huruvida det är förbjudet eller ej att införa vårdnadsbidrag, och då ange rättskälla på de, och i andra hand bifall till motionen.

Julia Färjhage (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar först om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige återremitterar ärendet.

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet för att utreda huruvida det är förbjudet eller ej att införa vårdnadsbidrag, och då ange rättskälla på det.

Beslutet expedieras till
Marianne Piironen, personalchef
Elisabeth Linderöth, kommunchef

Kommunstyrelsen protokoll 2022-11-29

§ 209

Svar på motion om att Införa ett kommunalt vårdnadsbidrag

Dnr KS 2022/310

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) inkom med en motion 2022-06-14 med förslag om att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, så föräldrarna till barn från ett års ålder erbjuds ett vårdnadsbidrag då de väljer att avstå förskoleplats.

1 juli 2008 infördes lagen om kommunalt vårdnadsbidrag (2008:307), vilken gav landets kommuner rätt att införa, finansiera och administrera inom vissa ramar – bidraget var frivilligt för kommunerna att införa. Efter en utredning av en arbetsgrupp inom socialdepartementen avskaffades lagen om kommunalt vårdbidrag 2015. Utredningen visade att det fanns en stor skillnad i hur många män och kvinnor som mottog bidraget: 9 % män och 91 % kvinnor. Det fanns även skillnader i vem som mottog det beroende på utbildningsnivå och om mottagaren var inrikes- eller utrikesfödd. Den största procentsatsen var de utan eftergymnasial utbildning och de utrikesfödda. Statistiken visade att de som mottog vårdnadsbidraget 2012 hade sämre anknytning än de som valde att inte ha vårdnadsbidrag. Skälen för förslaget att avskaffa det kommunala vårdnadsbidraget var delvis att möjligheten att försörja sig är den faktor som har störst betydelse för familjernas ekonomi och för den enskilde individens oberoende och trygghet. Ett jämställt föräldraskap är en central målsättning för den ekonomiska familjepolitiken och en familjepolitik som ser både till barnens och föräldrarnas bästa ger också bäst förutsättningar att främja jämställdhet och barns uppväxtvillkor.

Förskolan ska främja barns utveckling och erbjuda dem trygg omsorg och förskolan har visat sig ha en betydande roll i språkutvecklingen för utlandsfödda barn. Förskolan ger möjlighet för barn att utvecklas med andra barn och är ett stöd i barns lärande.

Enligt jurist på SKR är det förbjudet för kommuner att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag, då lagen om att frivilligt införa detta för kommunerna upphävdes 2015 (Kommunallagen kap 2 1§).

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2022-11-15

Tjänsteskrivelse, daterad 2022-11-11

Motion av Frej Dristig (SD)

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar i första hand att ärendet återremitteras med uppdrag att utreda huruvida det är förbjudet eller ej att införa vårdnadsbidrag, och då ange rättskälla på de, och i andra hand bifall till motionen.

Kommunstyrelsen protokoll 2022-11-29

Andreas Feiholtz (SD) tillstyrker Frej Dristigs yrkande.

Peter Spjuth (V) yrkar avslag på återremissen och bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutgång

Ordföranden frågar först om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutgång fastställs:

Ja-röst för idag

Nej-röst för återremiss

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Mona Burås Dieng (S)	X		
Zara Blidevik (M)	X		
Marie-Louise Nielsen (KD)	X		
Michelle Winkel (L)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Kjell Johansson (S)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Jari Kalliomäki (SD)		X	
Andreas Freiholtz (SD)		X	
	8	3	

Kommunstyrelsen har således beslutat avgöra ärendet idag.

Ordföranden frågar då arbetsutskottets förslag mot Frej Dristigs yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutgång fastställs:

Ja-röst för arbetsutskottets förslag

Nej-röst för Frej Dristigs yrkande

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Mona Burås Dieng (S)	X		
Zara Blidevik (M)	X		

Kommunstyrelsen protokoll 2022-11-29

Marie-Louise Nielsen (KD)	X		
Michelle Winkel (L)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Kjell Johansson (S)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Jari Kalliomäki (SD)		X	
Andreas Freiholtz (SD)		X	
	8	3	

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD), Andreas Freiholtz (SD) och Jari Kalliomäki (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-02-21

§ 34

Överföring av investeringsmedel till 2023

Dnr KS 2022/534

Sammanfattning

Inom samhällsnämnden finns några projekt inom VA- och stadsmiljöverksamheterna som var tänkta att avslutas under 2022, men som av olika anledningar har dragit ut på tiden. Det gör att projekten kommer att behöva avslutas under 2023 för att kunna genomföras. Sammantaget uppgår begäran om överföring av investeringsmedel till 16 750 tkr varav VA-verksamheten uppgår till 7 700 tkr och skattekollektivet uppgår till 9 050 tkr.

Utöver detta behöver upptagna investeringsmedel inom KS för digitalisering av planer till sömlösdatabas överföras till 2023. Anledning är brist på GIS-resurs under 2022 vilket inneburit att arbetet under 2022 inte hunnit starta och genomföras. Genomförandet kommer att ske under 2023 och behovet av en sömlös plandatabas finns som en del i den digitala samhällsbyggnadsprocessen. Investeringsmedlen 2022 uppgår till 950 tkr

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2023-02-07

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-01-19

Samhällsnämndens protokoll 2022-12-15 § 163

Ekonomiska konsekvenser

Utöver redan beslutad budgetram för investeringar 2023 utökas budgetramen med 17 700 tkr. Finansieringen sker ur eget kapital. Om medlen inte överförs till 2023 kommer investeringsprojekt som är inplanerade 2023 inte att kunna genomföras på grund av att investeringsbudgeten 2023 inte räcker till. Ej utförda investeringsprojekt leder i sin tur till ökade driftskostnader och stora risker att utsläppsnivåer etcetera inte hålls inom VA-verksamheten

Sociala konsekvenser

Överflyttning av investeringsmedel bedöms inte få några sociala konsekvenser

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att överföra ej utnyttjade investeringsmedel från 2022 till 2023 med totalt 17 700 tkr varav 16 750 avser samhällsnämnden och 950 tkr avser kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-02-07

§ 11

Överföring av investeringsmedel till 2023

Dnr KS 2022/534

Sammanfattning

Inom samhällsnämnden finns några projekt inom VA- och stadsmiljöverksamheterna som var tänkta att avslutas under 2022, men som av olika anledningar har dragit ut på tiden. Det gör att projekten kommer att behöva avslutas under 2023 för att kunna genomföras. Sammantaget uppgår begäran om överföring av investeringsmedel till 16 750 tkr varav VA-verksamheten uppgår till 7 700 tkr och skattekollektivet uppgår till 9 050 tkr.

Utöver detta behöver upptagna investeringsmedel inom KS för digitalisering av planer till sömlösdatabas överföras till 2023. Anledning är brist på GIS-resurs under 2022 vilket inneburit att arbetet under 2022 inte hunnit starta och genomföras. Genomförandet kommer att ske under 2023 och behovet av en sömlös plandatabas finns som en del i den digitala samhällsbyggnadsprocessen. Investeringsmedlen 2022 uppgår till 950 tkr

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-01-19
Samhällsnämndens protokoll 2022-12-15 § 163

Ekonomiska konsekvenser

Utöver redan beslutad budgetram för investeringar 2023 utökas budgetramen med 17 700 tkr. Finansieringen sker ur eget kapital. Om medlen inte överförs till 2023 kommer investeringsprojekt som är inplanerade 2023 inte att kunna genomföras på grund av att investeringsbudgeten 2023 inte räcker till. Ej utförda investeringsprojekt leder i sin tur till ökade driftskostnader och stora risker att utsläppsnivåer etcetera inte hålls inom VA-verksamheten

Sociala konsekvenser

Överflyttning av investeringsmedel bedöms inte få några sociala konsekvenser

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar att överföra ej utnyttjade investeringsmedel från 2022 till 2023 med totalt 17 700 tkr varav 16 750 avser samhällsnämnden och 950 tkr avser kommunstyrelsen.

Begäran om överföring av investeringsmedel 2022-2023

Dnr KS 2022/534

Sammanfattning

Inom samhällsnämnden finns några projekt inom VA- och stadsmiljöverksamheterna som var tänkta att avslutas under 2022, men som av olika anledningar har dragit ut på tiden. Det gör att projekten kommer att behöva avslutas under 2023 för att kunna genomföras. Sammantaget uppgår begäran om överföring av investeringsmedel till 16 750 tkr varav VA-verksamheten uppgår till 7 700 tkr och skattekollektivet uppgår till 9 050 tkr.

Utöver detta behöver upptagna investeringsmedel inom KS för digitalisering av planer till sömlösdatabas överföras till 2023. Anledning är brist på GIS-resurs under 2022 vilket inneburit att arbetet under 2022 inte hunnit starta och genomföras. Genomförandet kommer att ske under 2023 och behovet av en sömlös plandatabas finns som en del i den digitala samhällsbyggnadsprocessen. Investeringsmedlen 2022 uppgår till 950 tkr

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-01-19
Samhällsnämndens protokoll 2022-12-15 § 163

Ekonomiska konsekvenser

Utöver redan beslutad budgetram för investeringar 2023 utökas budgetramen med 17 700 tkr. Finansieringen sker ur eget kapital. Om medlen inte överförs till 2023 kommer investeringsprojekt som är inplanerade 2023 inte att kunna genomföras på grund av att investeringsbudgeten 2023 inte räcker till. Ej utförda investeringsprojekt leder i sin tur till ökade driftskostnader och stora risker att utsläppsnivåer etcetera inte hålls inom VA-verksamheten

Sociala konsekvenser

Överflyttning av investeringsmedel bedöms inte få några sociala konsekvenser

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att överföra ej utnyttjade investeringsmedel från 2022 till 2023 med totalt 17 700 tkr varav 16 750 avser samhällsnämnden och 950 tkr avser kommunstyrelsen.

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Karin Holmström, sektorchef Samhäll
Franz Wallebäck, Va-chef
Anna Berlin, Enhetschef Stadsmiljö
Maria Wagerland, Planering- och exploateringschef
Jörgen Karlsson, Ekonomichef
Simon Dahlgren, Ekonom

Samhällsnämnden protokoll 2022-12-15

§ 163

Överföring av investeringsmedel till 2023

Dnr SAN 2022/591

Sammanfattning

Inom samhällsnämnden finns några projekt inom VA- och stadsmiljöverksamheterna som var tänkta att avslutas under 2022, men som av olika anledningar har dragit ut på tiden. Det gör att projekten kommer att behöva avslutas under 2023 för att kunna genomföras.

Investeringsmedlen som är beslutade för projekten gäller bara under 2022. För att kunna ha medel att avsluta projekten under 2023 behöver ej använda investeringsmedel flyttas över till 2023. För VA-verksamheten (VA-kollektivet) handlar det om 7 700 000 kr och för Stadsmiljöverksamheten (skattekollektivet) 9 050 000 kr.

Överflyttning av investeringsmedel behövs för projekt enligt tabell nedan.

Projekt	Projektnummer	Budget (kr)	Medel till 2023 (kr)
Ellbo Avvattningsautomation -container	I5247	2 650 000	2 650 000
Ellbo Returslampumpar+styrning slamprocess	I5257	2 000 000	2 000 000
Rasta pumpstation	I5259	200 000	200 000
Mätarbrunnar ledningsnät	I5258	850 000	850 000
Ombyggnation vattenverk Majorsgatan	I5130	6 000 000	2 000 000
Lödöse torg	I4346	5 000 000	4 400 000
Ströms slottspark	I5160	5 000 000	4 650 000

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 181/2022

Tjänsteskrivelse daterad 2022-11-03

Ekonomiska konsekvenser

Om medlen inte överförs till 2023 kommer investeringsprojekt som är inplanerade 2023 inte att kunna genomföras på grund av att investeringsbudgeten 2023 inte räcker till. Ej

Samhällsnämnden protokoll 2022-12-15

utförda investeringsprojekt leder i sin tur till ökade driftskostnader och stora risker att utsläppsnivåer etc. inte hålls inom VA-verksamheten.

Sociala konsekvenser

Överflyttning av investeringsmedel bedöms inte få några sociala konsekvenser.

Beslut

Samhällsnämnden föreslår Kommunfullmäktige att överföra investeringsmedel från 2022 till 2023 för ovan angivna projekt och belopp.

Beslutet expedieras till
Kommunstyrelsen
Jörgen Karlsson, Ekonomichef

Beslutet skickas för kännedom till
Elisabeth Linderöth, kommunchef
Simon Dahlgren, ekonom

Sänk politikerarvodet och påbörja bantningen av byråkratin i Lilla Edet

Lilla Edet befinner sig i en svår ekonomisk situation. Flera verksamheter har under den senaste tiden fått lida av den dåligt skötta ekonomins konsekvenser. Som kommunledningen själv påpekar är den senaste tidens relativt trygga ekonomi endast lugnet före stormen då de sista stödbidragen för covidpandemin trillat in och inflationen fortsätter stegra. Ändå är det en sak som kommunledningen inte velat röra - politikerarvodet.

Idag baseras både årsarvodet och sammanträdesarvodet på riksdagspolitikernas arvode, som i dagsläget ligger på 71 500 kr. Vi tycker att detta arvode är för högt och borde snarare baseras på vad en vanlig medborgare tjänar. Årsarvodet och sammanträdesarvodet skulle då utgå från och följa den svenska medianlönen som idag ligger på 32 200 kr.

Därutöver föreslår vi att helt slopa arvodering för nämndeordföranden, vice nämndeordföranden, revisor, vice revisor, ordförande AB Edethus, vice ordförande AB Edethus och beredskapsersättningen för socialnämndens ordförande. Ingen av dessa uppdrag arvoderas till mer än 16% och kan inte ses som uppdragstagarnas huvudsakliga inkomstkälla - då anser vi att ersättning för förlorad arbetsinkomst och sammanträdesarvoden räcker gott och väl för att utföra uppdraget.

Till sist är det också dags att påbörja bantningen av den kommunala byråkratin. Denna bör börja i kommunikationsavdelningen med en besparing i årsbudgeten på 570 000 kronor per år.

Julia Färjhage menade vid kommunfullmäktige den 12 december 2022 att oppositionens förslag att införa ett kompensatoriskt bidrag för kommunens förskole- och grundskolepersonal skulle kosta upp mot 2 miljoner och att sådant budgetutrymme inte fanns. För kommunledningens budget är detta sant. Att det dock inte skulle gå att hitta sådant budgetutrymme för den som prioriterar välfärdens kärna före byråkrati och politikerersättningar är det däremot inte sant. Denna motion är ett av många möjliga sätt att hitta detta budgetutrymme. Nedskärning i kommunikationsavdelningen och slopade samt sänkta arvoden hade besparat kommunen minst 2.5 miljoner kronor per år. Det hade utöver kompensation för karensavdrag kunnat finansiera t.ex. ett låglönelyft för undersköterskor och vårdbiträden anställda under socialförvaltningen och öka attraktiviteten hos Lilla Edet som arbetsplats. Det hade också helt enkelt kunnat vara en besparing för att få budgeten i balans.

Men för att spara det viktigaste argumentet till sist: en politiker ska vara en tjänare till demokratin och folket. Därför borde hedern, inte pengarna, vara motivationen till varför man väljer att bli politiker.

Jag yrkar:

Att

Årsarvodet i Lilla Edets kommun utgår från den av SCB fastställda svenska medianlönen

Att

Sammanträdesarvodet för politiker i Lilla Edet baseras på den av SCB fastställda medianlönen med bibehållna procentsatser.

Att

Arvodering för samtliga nämndeordföranden, vice nämndeordföranden, revisor, vice revisor, ordförande AB Edethus, vice ordförande AB Edethus och beredskapsersättningen för socialnämndens ordförande slopas helt

Att

Kommunikationsavdelningens årsbudget sänks med 570 000 kronor

.....
Gustav Lagnander

Gör vårdnadshavare betalningsskyldiga vid barnens vandalism

I ett nyhetsinslag i P4 Väst kunde vi den 28 januari 2022 höra att skadegörelsen i Lilla Edets skolor kostar kommunen en miljon om året. Denna skadegörelse som sker, i första hand inom högstadiet, måste få ett slut. Den kostar kommunen oerhört mycket pengar, förstör studiemiljön för våra barn och skapar en ohållbar arbetsmiljö för personalen. Denna helt onödiga kostnad är särskilt beklämmande för en kommun där förskola, äldreomsorg och många andra verksamheter redan är ekonomiskt ansträngda.

Det är dock inte bara skolan som dras med detta problem. Vid utbildningsnämndens sammanträde den 4 januari 2023 rapporterade personalen från Kulturhuset Eden bland annat om de ungdomsgång som både betett sig hotfull i lokalen och vandaliserat. Personalen uttrycker, säkert helt riktigt, att Kulturhuset i första hand ska verka för att integrera dessa ungdomar i verksamheten för att få ordning på de asociala dragen men menade också att vissa gränser måste sättas. Ett exempel på detta var när man via ungdomarnas skolor kom i kontakt med vårdnadshavarna i en dialog. Efter detta ska det dåliga beteendet ha sjunkit en tid framöver.

Edetlistan att skolorna såväl som Kulturhuset Eden bör ha ännu ett redskap i sin verktygslåda för att tvinga vårdnadshavare att engagera sig i deras barns mindre önskvärda beteende - de behöver möjligheten att göra vårdnadshavare betalningsskyldiga vid barnens vandalism.

Jag yrkar:

Att

Lilla Edets grundskolor antar i sina ordningsprogram en policy om att göra vårdnadshavare betalningsskyldiga vid sina barns skadegörelse och vandalism

Att

Kulturhuset Eden antar ett ordningsprogram med policy om att göra vårdnadshavare betalningsskyldiga vid sina barns skadegörelse och vandalism

Gustav Lagnander

ETABLERA EN KOMMUNAL VAKTSTYRKA

För att få bukt med otryggheten i kommunen bör en kommunal vaktstyrka etableras. En sådan kan anställa väktare, ordningsvakter och annan personal efter behov utan att Lilla Edet ska bli beroende av externa och privata aktörer eller av att vänta på en polismyndighet som idag står med stora organisatoriska problem i en tid av växande polisiär arbetsbörda. Med den kommunala vaktstyrkan har kommunen större möjlighet att planera var och när trygghetsskapande personal ska arbeta och kan anställa fler eller färre efter behov. Vakstyrkans verksamhet kan uppdelas i två kategorier utifrån två personalkategorier.

Operativ personal:

- Tillsyn av kommunala fastigheter och allmänna platser
- Trygghetsskapande åtgärder
- Parkeringsövervakning
- Upprätthåller allmän ordning som ordningsvakter

Strategisk personal:

- Brottsförebyggande arbete
- Kartläggning av brottslighet och ordningsstörningar
- Kamerabevakning
- Fysisk säkerhet (lås & larm)
- Informationssäkerhet
- Säkerhetsskydd
- Säkerhetsrådgivning till andra kommunala verksamheter
- Interna säkerhetsutbildningar
- Våldsbejakande extremism
- Personsäkerhet

En del av dessa uppgifter utförs redan av andra delar av förvaltningen. Vaktstyrkan bör ha i uppgift att samverka med dessa delar av förvaltningen samt att ansvara för att uppgifter som idag inte utförs istället utförs. Skulle delar av förvaltningen som idag utför någon av ovan nämnda uppgifter upphöra med detta så faller det på vaktstyrkan att se till att de utförs om detta så kräver nya resurser eller omorganisering av befintliga resurser.

En lämplig början för den kommunala vaktstyrkan hade varit att heltidsanställa en väktare så att dagens samarbete med privata aktörer kan upphöra.

Jag yrkar:

Att

En kommunal vaktstyrka etableras med ovan beskrivna arbetsuppgifter

Att

Ansvariga tjänstemän får i uppgift att anställa en väktare på heltid och därmed avsluta samarbetet med privata aktörer inom väktarverksamhet

Gustav Lagnander Ledamot Kommunfullmäktige
Lilla Edet

LÅT OPPOSITIONEN SVARA UNDER ALLMÄNHETENS FRÅGESTUND

I november 2020 blev allmänhetens frågestund, på initiativ av en medlem i Edetlistan, verklighet. Detta innebar att kommunens invånare vid varje kommunfullmäktigesammanträde framöver skulle få chansen att ställa frågor till ledande politiker.

Edetlistan såg detta som ett litet men viktigt steg mot en breddad demokrati i Lilla Edet. Men detta lilla steg blev ännu mindre än vad man skulle kunna tro. I dagsläget får endast kommunledningen svara på frågor. Som styrande har kommunledningen ett uppenbart intresse av att spela ner problemen i kommunen. Edetlistan vill se att även oppositionspartier får möjlighet att svara - detta för att ge medborgare en representativ bild av hela kommunfullmäktiges syn på de frågor som ställs.

Som exempel så tog det vid kommunfullmäktigesammanträdet den 24 oktober 2022 endast två minuter och tjugofem sekunder för kommunledningen att besvara den fråga som då lästes upp. Att kunna avvara tio till tjugominuter för att ge ordentliga svar åt allvarliga frågor borde inte ställa till med problem för kommunfullmäktiges dagordning. Tjugominuter per möte kan fördelas på samtliga 7 partier som anmäler intresse att svara. Som kortast blir detta ca tre minuter per parti, som längst tjugominuter för endast ett parti och som troligast omkring tio minuter att dela på för de partier som kommer vilja svara och som troligtvis inte behöver mycket längre tid än vad det hittills tagit (två och en halv minut) att svara.

Jag yrkar:

Att

Högst 20 minuter per
kommunfullmäktigesammanträde avsätts för att
besvara inkomna frågor.

Att

Denna tid delas upp jämnt på de partier som inför
mötet begär att få besvara frågan.

**Gustav Lagnander Ledamot Kommunfullmäktige
Lilla Edet**

Fråga (SD)

Kommunfullmäktige

Lilla Edets kommun

2023-03-08

Fråga till samhällsnämndens ordförande Mona Dieng Burås (S) om kommunens inköp av HVO100 och FAME100

Vid sammanträdet med kommunfullmäktige där fossilfri fordonsflotta 2030 debatterades uttryckte representanter för partier i den styrande minoriteten att HVO100 var ett mål i att uppnå detta. Givet kommunens ansträngda ekonomiska läge och den styrande minoritetens ambition att minska kostnadsutvecklingen är det därför intressant för fullmäktige att veta hur många liter HVO100 och FAME100 som kommunen köper in/konsumerar under ett år.

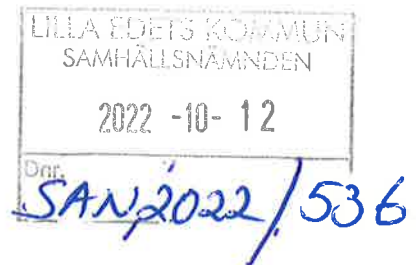
Därför frågar jag samhällsnämndens ordförande Mona Burås Dieng (S):

1. Hur många liter HVO100 och/eller FAME100 drivmedel konsumerade/köpte kommunens verksamheter i allmänhet och samhällsnämndens verksamheter i synnerhet under 2022?
2. Avser den styrande minoriteten att i framtiden öka konsumtion och inköp av HVO100 och FAME100 drivmedel?

Johan Sösaeter Johansson (SD)

Ledamot av kommunfullmäktige

LILLA EDETS KOMMUN
REVISORERNA

Samhällsnämnden

Kommunfullmäktige – för kännedom
Kommunstyrelsen – för kännedom

Granskning av underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar

Revisorerna i Lilla Edets kommun har uppdragit åt PwC att granska underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar. Granskningens syfte har varit att bedöma om samhällsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator/vägar och VA-anläggningar.

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att samhällsnämnden **ej** säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator och vägar och VA-anläggningar. I bifogad rapport lämnas ett antal förslag för att öka ändamålsenligheten.

Vi önskar nämndens kommentarer med anledning av vår granskning senast 2023-01-31.

Lilla Edet den 12 oktober 2022

För kommunens revisorer

Ingemar Ottosson
Ordförande

Robert Forsberg

Bilaga: Revisionsrapport PwC ” Granskning av underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar”

Underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar

Lilla Edets kommun

Augusti 2022

Said Ashrafi

Jens Westin

LILLA EDETS KOMMUN
SAMHÄLLSNÄMNDEN

2022 -10- 12

Dir.

SAN 2022/536

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lilla Edets kommun genomfört en granskning av kommunens underhåll av bebyggda fastigheter, gator/vägar och VA-anläggningar. Granskningens syfte är att bedöma om samhällsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator och vägar och VA-anläggningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att samhällsnämnden **ej** säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator och vägar och VA-anläggningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor		Bedömning
Säkerställer samhällsnämnden att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt?		
	Bebyggda fastigheter	Nej
	Gator och vägar	Delvis
	VA-anläggningar	Nej
Utgår kommunen från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas?		
	Bebyggda fastigheter	Nej
	Gator och vägar	Ja
	VA-anläggningar	Delvis
Är nuvarande underhåll tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet?		
	Bebyggda Fastigheter	Nej

Revisionsfrågor	Bedömning
Gator och vägar	Nej
VA-anläggningar	Nej
Finns det en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren?	
Bebyggda fastigheter	Nej
Gator och vägar	Ja
VA-anläggningar	Nej
Styrs och samordnas planeringen av utbyggnad och underhåll av kommunens VA-nät med kommande exploateringar och kommunens budgetprocess på ett effektivt och tillräckligt sätt?	
Finns det en tillfredsställande uppföljning av underhållskostnader och fattar samhällsnämnden vid behov beslut om åtgärder?	Nej

Rekommendationer

I granskningen har vissa utvecklingsområden identifierats och mot bakgrund av dessa rekommenderas samhällsnämnden att:

- Säkerställa tillbörliga resurser för förvaltningen att ta fram underhållsplaner för kommunens fastighetsbestånd.
- Säkerställa att principer för redovisning av underhållsåtgärder tydliggörs i syfte att möjliggöra transparens i redovisning av genomfört underhåll i termer av felavhjälpande, planerat och akut underhåll för samtliga anläggningstyper.
- Säkerställa att övergripande underhållsplaner för gator och vägar samt kommunens VA-anläggningar tas fram och redovisas nämnden för att möjliggöra tydlig uppföljning av kommunens underhållsskuld.
- Säkerställa att systematiskt arbete samt systemstöd för statusinventering för kommunens bebyggda fastigheter utvecklas och implementeras, samt att fullödigt systemstöd för underhållsplanering för kommunens VA-anläggningar slutförs.
- Säkerställa att den dokumenterade underhållsskulden avseende beläggningsarbeten på gator och vägar redovisad i de årliga beläggningsrapporterna på sikt åtgärdas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	6
Syfte och revisionsfrågor	6
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	5
Granskningsresultat	6
Styrning och samordning av underhållsarbetet	6
Ansvar enligt reglemente	6
Förvaltningsorganisation	7
Kommunens underlag vid kostnadsuppskattning	11
Underlag VA-anläggningar	12
Nuvarande underhåll i relation till behov	13
Gator och vägar	13
Underhållsplan, budget och genomfört underhåll	17
Bebyggda fastigheter	17
Gator och vägar	18
Styrning och samordning av underhåll och utbyggnad av VA-anläggningar	21
Uppföljning av underhållskostnader	22
Samlad bedömning	24
Rekommendationer	24
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	25
Bilagor	29

Inledning

Bakgrund

Kommunens bebyggda fastigheter, gator/vägar och VA-anläggningar kräver såväl löpande som periodiskt underhåll för att bevara sitt värde. Om underhållsnivån är otillräcklig kan detta leda till ett uppdämt behov av underhållsåtgärder som ackumuleras samt att investerings- och reinvesteringsbehovet måste tidigareläggas. Ytterligare konsekvenser är att fastighets- och anläggningstillgångarna får en försämrad standard vilket kan leda till försämrad arbets- och brukarmiljö.

Det är viktigt att kommunen har en ändamålsenlig organisation och rutiner för underhåll av sina anläggningstillgångar både ur ett ekonomisk och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv. I granskningar som PwC har gjort framkommer att det ofta saknas mål och att styrprinciper för underhållsarbetet är oklara.

I kommunens mål- och resursplan 2021 samt flerårsplan 2022–2023 står att "Lilla Edets kommun står inför stora utmaningar de kommande åren. Det planeras stora investeringar inom framförallt VA-verksamheten samtidigt som nämndverksamheten har uppvisat en svag budgetföljsamhet de senaste två åren. Kommunen har sedan ett antal år tillbaka en svag finansiell ställning. Dessa faktorer gör att det kommer att ställas stora krav på Lilla Edets kommun att bedriva verksamheten med god kvalitet och ett effektivt resursutnyttjande. Den demografiska utvecklingen i kommunen kräver en god planering och ekonomisk styrning.

För att kunna genomföra investeringarna behöver kommunen årligen ha goda ekonomiska resultat för att delvis kunna självfinansiera nytillkommande investeringar i högre omfattning och ta höjd för efterföljande kapitalkostnader och avskrivningar och därigenom förstärka soliditeten. Investeringsbehoven avser återinvesteringar i uttjänt utrustning, nyinvestering i nya exploateringsområden, skolor, IT-utrustning, gator och vägar och VA."

Utifrån genomförd riskanalys har revisionen funnit skäl att granska samhällsnämndens styrning och uppföljning av underhållsarbetet.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om samhällsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator/vägar och VA-anläggningar.

Granskningen har följande revisionsfrågor:

- Säkerställer samhällsnämnden att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt?
- Utgår kommunen från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas?
- Är nuvarande underhåll tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet?

- Finns det en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren?
- Styr och samordnas planeringen av utbyggnad och underhåll av kommunens VA-nät med kommande exploateringar och kommunens budgetprocess på ett effektivt och tillräckligt sätt?
- Finns det en tillfredsställande uppföljning av underhållskostnader och fattar samhällsnämnden vid behov beslut om åtgärder?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Vår bedömning av revisionsfrågorna har tagit utgångspunkt i vad som sägs i:

- Kommunallagen 6 kap 6 §
- God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen 11 kap
- Tillämpbara interna regelverk och policy

Avgränsning

Granskningen omfattar inte redovisning av underhåll och regler för komponentredovisning. Granskningen avgränsas till att omfatta kommunägda bebyggda fastigheter.

Metod

Granskningen har genomförts genom studier av styrdokument, underhållsplaner, verksamhetsberättelser, etc. Då kommunens redovisningsprinciper inte tillåter en fullständig separering av kostnader för underhåll avseende planerat och felavhjälpande under har en sammanställning av underhållskostnader enligt planerade och budgeterade kostnader samt verkligt nedlagda kostnader för underhåll så långt det går genomförts. Sammanställningen jämförs med tillgänglig statistik och branschnyckeltal för bebyggda fastigheter, gator/vägar samt VA där sådana finns.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Styrning och samordning av underhållsarbetet

Revisionsfråga 1: Säkerställer samhällsnämnden att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt?

lakttagelser

Ansvar enligt reglemente

Kommunstyrelsen

Enligt kommunstyrelsens reglemente, senast reviderat av kommunfullmäktige 2021-12-13 § 133, är kommunstyrelsen Lilla Edets kommuns ledande politiska förvaltningsorgan med ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens ansvar delas upp i fyra huvudsakliga kategorier:

1. Kommunstyrelsens ledningsfunktion inbegriper ansvar för att leda och samordna kommunens angelägenheter, och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter samt verksamheter som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.
2. Kommunstyrelsens styrfunktion inbegriper ansvar att leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen.
3. Kommunstyrelsens uppföljningsfunktion består i ett ansvar att följa de frågor som kan inverka på kommunens ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.
4. Kommunstyrelsens särskilda uppgifter utgörs av ett ansvar för sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd och som framgår av kommunallagen och annan lagstiftning.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens och för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens reglemente gör även gällande att styrelsen ansvarar för mark- och bostadspolitiska frågor, strategiska lokalförsörjningsfrågor, exploateringsverksamhet inklusive förvaltning av mark inom exploateringsprojekt, geotekniska utredningar och skredfrågor, kommunens mätning, beräkning och kartframställning, ajourhållning, utveckling och lagring av kommunal geodata, byggnadsregister inom kommunen och statistikfrågor.

Samhällsnämnden

Reglemente gör gällande att samhällsnämnden ansvarar för:

- kommunens gator, vägar, järnvägar, park- och grönytor, badplatser, dammar och övriga offentliga platser, gestaltad livsmiljö samt hamnverksamhet,
- gatuhållning, gatubelysning och skyltning,
- vatten- och avloppsverksamhet inklusive rötning av avloppsslam,
- förvaltning, drift och underhåll av kommunens fasta egendom inklusive skogsinnehav.

Inom nämnden finns även ett arbetsutskott som bereder ärenden inom nämndens ansvarsområde och fattar beslut på nämndens vägnar i enlighet med gällande delegationsordning.

Förvaltningsorganisation

Sektor samhälle är den del av förvaltningen som ansvarar för samhällsnämndens verksamhet på tjänstemannanivå. Sektor samhälle leds av en sektorschef med uppdrag att åt nämnden utföra uppdragsstyrd och uppdragsfinansierad verksamhet. Sektor är sedan uppdelad i enheter med enhetschefer som ansvariga tjänstepersoner.

Bebyggda fastigheter

Underhåll av kommunens byggnader och föreningslokaler hanteras av enheten för planering och exploatering. I enhetens uppdrag ingår även ansvar för kontakt med och stöd till föreningslivet i kommunen. Enheten leds av planerings- och exploateringschef. Vidare finns det inom kommunen en lokalgrupp som enligt riktlinje ska konsulteras och avge godkännande eller avvisning för alla förslag om investeringar i samband med nybyggnation och lokalanpassningar samt för externa inhyrningar i kommunens lokaler. Vid olika bedömningar mellan lokalgruppen och nämnden avgör kommunstyrelsen frågan. Vid lokalförändringar av principiell betydelse tas beslut av kommunstyrelse eller fullmäktige enligt reglemente. Planerings- och exploateringschef sitter med i lokalgruppen.

Gator och vägar

Enheten för stadsmiljö utför nämndens arbete med utveckling, drift och underhåll av allmänna platser vilket inkluderar gator och vägar, torg, grönytor, parker och lekplatser. Vidare ansvarar enheten för att drifva och underhålla kommunens utomhusmiljöer och övriga markinnehav. Enheten leds av enhetschef för stadsmiljö.

VA-anläggningar

VA-enheten ansvarar för kommunens arbete med produktion och leverans av dricksvatten, avledning och rening av spillvatten, avledning av dagvatten från fastighet och avledning av dagvatten från allmän plats. Enheten leds av VA-chef.

Styrning

Utöver gällande reglementen utgörs kommunens politiska styrmodell av kommunfullmäktiges fastställda målområden *Bra boende och livsmiljö*, *Ökad hälsa och välbefinnande*, *Hållbar miljö* samt *Attraktivt företagsklimat*. Dessa målområden är beslutade i den kommunövergripande mål och resursplanen för verksamhetsår 2022. I samhällsnämndens mål och resursplan för verksamhetsår 2022 konstateras att samtliga fullmäktiges målområden berör nämndens verksamheter. I mål och resursplanen för 2022 konkretiserar nämnden sex prioriterade målområden vilka ska angripas utifrån kommunens förutsättningar varav nedan listade mål har direkt bäring på underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar:

- **Prioriterat mål 1:** VA-försörjning ska vara robust och bidra till hållbar utveckling.
- **Prioriterat mål 3:** Offentlig utomhusmiljö ska vara trevlig och trygg samt säker och funktionsduglig.
- **Prioriterat mål 4:** Kommunens lokaler ska vara trevliga och trygga samt säkra och ändamålsenliga.

Mål och resursplanerna innehåller även nämndernas detaljbudget och följs upp inom ramen för den ordinarie rapporteringen till styrelse eller nämnd vid delårsrapportering och årsredovisning.

Vidare har granskningen tagit del av kommunchefens ledningsgrupps sammanställning av prioriterade målområden för samhällsutveckling och verksamhetsutveckling för perioden 2020–2022. Dokumentet innehåller en fördjupad beskrivning av de av fullmäktige beslutade prioriteringsområdena samt de av kommunstyrelsen identifierade prioriterade områden för verksamhetsutveckling. Identifierade områden för verksamhetsutveckling är digitalisering, effektiv resursanvändning, attraktiv arbetsgivare samt varumärke, kommunikation och invånardialog. Dokumentet redogör för kommunledningens tolkning och definition av fullmäktiges målområden, SWOT-analys (styrkor, svagheter, möjligheter och hot) kopplade till målområdena, möjliga strategier för genomförande samt utvärdering av dessa, valda strategier samt motivering till val och slutligen genomförandeplan med specificerade aktiviteter, delmoment, ansvarig chef och tidplan. Uppföljning av kommunchefens ledningsgrupps sammanställning sker enligt dokumentet efter genomförande till ledningsgruppen.

Kommunfullmäktiges mål om bra boende och livsmiljö konkretiseras av kommunledningsförvaltningen till att omfatta åtgärder för samordning av detalj- och strategisk planering med planering för VA, infrastruktur, miljö och förbättrad hälsa. Vidare specificeras behov av att revidera lokalanskaffningsprocessen, genomföra underhållsplanering för byggnader och anläggningar och utvecklingsplaner för Strömsparken, upprustning av torget i Lödöse samt lekplatser. Vi noterar att målformuleringen knyts till nyckeltal avseende upplevd nöjdhet hos kommuninvånare, men att det saknas indikatorer specifikt kopplade till fastighetsunderhåll i målstyrningen.

Nedan redogörs samhällsnämndens målstyrning av underhåll avseende bebyggda fastigheter, gator och vägar, samt VA-anläggningar och förvaltningens åtgärder presenterade i mål och resursplan för 2022. I bilaga 1 återges tabeller med sammanställning

över de politiska målformuleringar som har bäring på underhåll av bebyggda fastigheter, gator och vägar samt VA-anläggningar.

Bebyggda Fastigheter

I Lilla Edets kommun finns inga tydligt kommunicerade styrdirektiv, strategier eller nyckeltal för hur underhållet av kommunens bebyggda fastigheter och anläggningar ska bedrivas eller följas upp. Samhällsnämndens målformulering om att kommunens lokaler ska vara trevliga och trygga samt säkra och ändamålsenliga knyts till åtgärder i form av framtagande av underhållsplaner för ett långsiktigt och strukturerat underhåll. Målformuleringen är inte knuten till nyckeltal eller indikatorer för uppfyllelse av målet och i övrigt framgår av mål och resursplanen inga direktiv för uppföljning av underhåll av bebyggda fastigheter.

Kommunens *lokalförsörjningsplan 2022* antogs av kommunstyrelsen 2021-03-09 § 63 och redogör i hög grad för behov av investeringar i nya anläggningar, och endast i mycket liten utsträckning för reinvesteringsbehov eller underhållsåtgärder.

Gator och vägar

Samhällsnämndens målformulering om att kommunens offentliga utomhusmiljö ska vara trevlig och trygg samt säker och funktionsduglig knyts till åtgärder i form av strategiska planer, arbetsrutiner och liknande samt att ta fram underhålls- och investeringsplaner för långsiktigt och strukturerat förbättringsarbete av anläggningar. Åtgärd att följa upp eller kontrollera upphandlade tjänster och tillse att de levererar efterfrågad kvalitet noteras även. Målformuleringen är inte knuten till nyckeltal eller indikatorer för uppfyllelse av målet och i övrigt framgår av mål och resursplanen inga direktiv för uppföljning av underhåll av gator och vägar.

Av intervjuer framgår att det inom underhållet av gator och vägar inte finns några generella styrdokument som anger hur underhållet ska bedrivas, genomföras eller följas upp. Underlaget för underhållsåtgärderna består av en underhållsrapport med tillhörande prioriteringslista och karta som sammanställs av upphandlad konsult och uppdateras varje år. Det akuta underhållet av gator och vägar hanteras till stor del inom driftbudgeten medan annat underhåll finansieras genom investeringsramen. Granskningen har inte kunnat styrka att det finns tydliga dokumenterade principer för när en underhållsåtgärd kostnadsförs som drift eller investering.

VA-anläggningar

Av intervjuer framgår att styrningen av VA-verksamheten till stor del påverkas av att förvaltningen under en relativt kort tid fått i uppdrag av kommunfullmäktige att inleda omfattande samarbeten med Gryaab avseende spillvattensverksamheten samt med Trollhättans kommun avseende dricksvattensverksamheten, vilket skulle innebära en avveckling av kommunens operativa underhållsarbete med VA-anläggningarna i kommunen. Då

dess båda samverkansavtal inte var möjliga att genomföra¹ har förvaltningen under senare år gått från en verksamhet fokuserad på successiv avveckling av VA-anläggningar till att se över behov av investeringar i nya anläggningar och reinvesteringar i nuvarande anläggningar.

Vidare framgår av intervjuer att det inte finns en fastställd VA-plan, förnyelseplan eller liknande styrdokument i kommunen. Samhällsnämndens målformulering om att VA-försörjning ska vara robust och bidra till hållbar utveckling knyts till ett antal specificerade åtgärder som syftar till att öka kapacitet och effektivitet i vattenverket, Lödöse reningsverk och Ellbo reningsverk. Vidare noteras strategiska åtgärder i form av att införa fjärrstyrning och mätning på samtliga pumpstationer, implementering av nytt GIS/kartsystem, ta fram metodik för att områdesvis minska tillskottsvatten, ta fram system eller tjänst för lagefterlevnad, utveckla konkret plan för framtida VA-försörjning. Målformuleringen är inte knuten till nyckeltal eller indikatorer för uppfyllelse av målet och i övrigt framgår av mål och resursplanen inga direktiv för uppföljning av underhåll av VA-anläggningar.

Bedömning

Säkerställer samhällsnämnden att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt?

Bebyggda fastigheter - Nej.

Vi bedömer att samhällsnämnden **inte säkerställer** att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt avseende kommunens bebyggda fastigheter. Bedömningen grundar sig på att det i kommunen idag inte finns några tydligt kommunicerade styrdirektiv, strategier eller nyckeltal för hur underhållet av kommunens bebyggda fastigheter ska bedrivas eller följas upp. Vi noterar att det finns en ansvarsfördelning inom kommunen avseende fastighetsunderhåll, samt en politisk målstyrning med aktiviteter kopplade till i huvudsak framtagande av styrdokument nödvändiga för att bedriva ett ändamålsenligt underhåll av bebyggda fastigheter i form av underhållsplaner men konstaterar samtidigt att dessa inte finns framtagna idag.

Gator och vägar - Delvis.

Vi bedömer att samhällsnämnden **delvis säkerställer** att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt avseende kommunens gator och vägar. Bedömningen grundar sig på att det i kommunen idag inte finns några tydligt kommunicerade styrdirektiv, strategier eller nyckeltal för hur underhållet av kommunens gator och vägar ska bedrivas eller följas upp. Bedömningen grundar sig även på att nämnden till viss del tydliggjort prioriteringar av samförläggning med VA-verksamheten i underhållsplaneringen för gator och vägar samt att detta följer inarbetade rutiner. Vidare noterar vi att det inte finns tydligt dokumenterade principer för när en underhållsåtgärd kostnadsförs som drift eller investering.

VA-anläggningar - Nej.

Vi bedömer att samhällsnämnden **inte säkerställer** att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt avseende kommunens VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig på att det inte finns en fastställd VA-plan, förnyelseplan eller lik-

¹ Av intervjuer framgår att avtal med Gryaab inte var möjligt då Gryaab fick nya direktiv från sina ägarkommuner om att en anslutning av Lilla Edet inte var möjlig. Avtalet med Trollhättans kommun var inte möjligt att genomföra då utredningar visade att ledningar i så fall skulle behöva byggas genom ett skyddat naturområde.

nande styrdokument i kommunen. Vidare grundas bedömningen på att åtgärder kopplade till övergripande målformuleringar visserligen är detaljerade och till viss del tydliggör strategisk inriktning avseende VA, men vi noterar att dessa inte är knutna till uppföljningsbara nyckeltal och att det i övrigt inte framgår direktiv för uppföljning av underhåll av VA-anläggningar.

Kommunens underlag vid kostnadsuppskattning

Revisionsfråga 2: Utgår kommunen från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas?

lakttagelser

Underlag bebyggda fastigheter

Kommunens fastighetsbestånd består i huvudsak av idrottsanläggningar med tillhörande funktionsbyggnader. Kommunen har inga verksamhetslokaler eller fastigheter för skola, förskola, vård eller liknande kommunala angelägenheter som ägs av kommunen i egen regi. Enligt fastighetsförteckning som delgivits granskningen består beståndet av totalt 147 fastigheter där Lilla Edets kommun är fastighetsägare.

Enligt samhällsnämndens årsrapport för 2021 saknas underhållsplaner för kommunens byggnader och lokaler. Vidare konstateras i verksamhetsberättelsen att flera av byggnaderna och lokalerna lider av stora underhållsskulder som bedöms uppgå till miljonbelopp samt att byggnaderna i vissa fall inte uppfyller tillbörlig lagstiftning. Vid intervjuer framgår att statusbesiktning görs genom att tjänstepersoner på plan- och exploateringsenheten utöver sina ordinarie arbetsuppgifter vid behov åker ut och genomför okulär besiktning av byggnaderna samt att man genom kontakt med de föreningar som brukar lokalerna för sin verksamhet fångar upp eventuella behov av underhållsåtgärder. Från den okulära besiktning samt föreningarnas synpunkter genomförs sedan punktåtgärder för att åtgärda de mest akuta underhållsbehoven.

Det framgår av årsrapport samt av intervjuer att förvaltningen ser det som högsta prioritet att anställa en lokalförvaltare med uppdrag att ansvara för fastigheternas säkerhet och arbeta fram långsiktiga underhålls- och utvecklingsplaner för fastighetsbeståndet samt att det långsiktiga arbetet med att ta fram dessa planer inte kommer kunna påbörjas förrän det finns en fastighetsförvaltare på heltid inom förvaltningen. Av intervjuer framgår att viss dokumentation om de bebyggda fastigheterna och deras underhållsstatus finns men att en eventuell fastighetsförvaltare kommer att behöva skapa de mesta av underlaget som behövs för att ta fram underhållsplaner samt att eventuellt systemstöd för fastighetsförvaltningen kommer behöva implementeras.

Underlag gator och vägar

Enheten stadsmiljö anlitar upphandlad konsult från Sweco för att årligen producera en beläggningsrapport utifrån Swecos verktyg RoSy. Beläggningsrapporten utgår från en heltäckande statusinventering av kommunens gatunät och årliga uppdateringar av denna rapport utgör det huvudsakliga underlaget för förvaltningens planering av underhållsåtgärder av gator och vägar. Beläggningsrapporten innehåller även en karta med förslag för beläggningsåtgärder utifrån en schablonbudget om 8,0 mnkr för underhållsåt-

gärder för verksamhetsåret. Leveransen innehåller även en prioriteringslista i vilken konsulten listar de åtgärder som är nödvändiga samt en kostnadsuppskattning för respektive åtgärd. Prioriteringslistan innehåller både investeringsåtgärder för respektive verksamhetsår samt reparationsåtgärder för det år rapporten avser. Enligt uppgift genomför sedan förvaltningen en prioritering av vilka av de föreslagna investerings- och reparationsåtgärderna som ryms inom ramen för den faktiska investeringsramen för verksamhetsåret avseende större reinvesteringar samt driftsbudget för mindre åtgärder.

Underlag VA-anläggningar

Vid intervjuer framgår att kommunen genomförde en fullständig statusinventering av VA-nätet 2010 innan beslut om att inleda samarbeten med Gryaab och Trollhättans kommun fattades. Vidare framgår av intervjuer att förvaltningen sedan år 2019 i sin planering av underhållsåtgärder har utgått från statusbedömningar som genomförts av och med hjälp av upphandlade konsulter samt att det pågår en statusinventering av ledningsnät som inte är färdigställd vid granskningens tidpunkt. Vidare framgår att förvaltningen använder systemstödet VA-banken för att dokumentera statusen på de befintliga anläggningarna samt att implementation av samtliga moduler i verksamhetsstödet är pågående.

Vi noterar att det inte finns någon antagen kommunal VA-plan eller förnyelseplan. Vid intervjuer framgår att investeringsprojekt samordnas med enheten stadsmiljö och tar sin utgångspunkt i den politiskt antagna prioriteringslistan för genomförande av detaljplaner, beslutad av kommunstyrelsen 2022-02-22 § 28. Det framgår även vid intervjuer att det inte finns något heltäckande fullt ut implementerat systemstöd för underhållet idag men att förvaltningen använder Excel för att sammanställa underhållsbehov avseende ledningsnät, dricksvatten och avlopp. I gällande Excellista går att utläsa totalt 53 identifierade underhålls- eller reinvesteringsprojekt med föreslagen åtgärd samt anledning till behov av åtgärd för respektive projekt.

Då stora delar av infrastrukturen byggdes under 60- och 70-talen uppges vid intervjuer att det generellt finns stora underhållsbehov i kommunen vilket bland annat visar sig i återkommande problematik med läckor och tillströmsvatten till reningsverken. Vid intervjuer lyfts att det generellt eftersatta underhållet leder till att underhållsverksamheten till stor del styrs av direkta behov och felavhjälpande åtgärder i form av lagning av läckor, återkommande översvämningar samt uttjänta ledningar vilket i sin tur medför att den strategiska underhållsplaneringen får stå tillbaka.

Bedömning

Utgår kommunen från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas?

Bebyggda fastigheter - Nej.

Vi bedömer att kommunen **inte utgår** från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas avseende kommunens bebyggda fastigheter. Bedömningen grundar sig på att det saknas underhållsplaner samt systematisk dokumentation över underhållsbehovet i kommunens bebyggda fastigheter. Vi note-

rar att det finns visst underlag i huvudsak från ad hoc okulär besiktning men att det saknas systematiskt arbete med att kartlägga underhållsbehoven och utifrån detta uppskatta kostnader för reinvesteringsåtgärder och löpande underhåll.

Gator och vägar - Ja.

Vi bedömer att kommunen **utgår** från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas avseende kommunens gator och vägar. Bedömningen grundar sig på att det till rimlig grad finns en systematik och tillförlitliga underlag avseende kommunens gator och vägar vilka innehåller årligen uppdaterade kostnadskalkyler och kostnadsuppskattningar utifrån det faktiska underhållsbehovet.

VA-anläggningar - Delvis.

Vi bedömer att kommunen **delvis utgår** fram tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas avseende VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig på att det finns tillförlitliga underlag om tillgångarnas status för delar av beståndet samt att upprustningsbehovet kartläggs genom de system för dokumentation över anläggningarnas status som används av förvaltningen idag. Vi noterar att implementering av ett fullödigt systemstöd för VA-underhållet är pågående.

Nuvarande underhåll i relation till behov

Revisionsfråga 3: Är nuvarande underhåll tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet?

lakttagelser

Bebyggda fastigheter

Som konstaterats under föregående revisionsfråga finns det inom kommunen inga dokumenterade underhållsplaner för kommunens ägda bebyggda fastigheter, även om viss dokumentation om anläggningarna finns. Som tidigare noterats bedömer förvaltningen bland annat i årsrapporten för år 2021 att det finns en stor underhållsskuld som kräver reinvesteringsåtgärder i miljonklassen för att uppnå en önskvärd status på fastighetsbeståndet men att förvaltningen inte har en heltäckande bild av underhållsskulden då systematisk inventering eller underhållsplaner inte finns på plats. Vi noterar att förvaltningen erhåller ett budgetanslag om 0,2 mnkr för verksamhetsår 2022 för att genomföra fastighetsunderhållsåtgärder. Av intervjuer framgår att förvaltningen ser att dessa medel kommer förbrukas genom felavhjälpande underhållsåtgärder av akut karaktär. Vidare framgår av intervjuer att samtliga underhållsåtgärder inom kommunens fastighetsbestånd de senaste åren har varit av felavhjälpande karaktär.

Gator och vägar

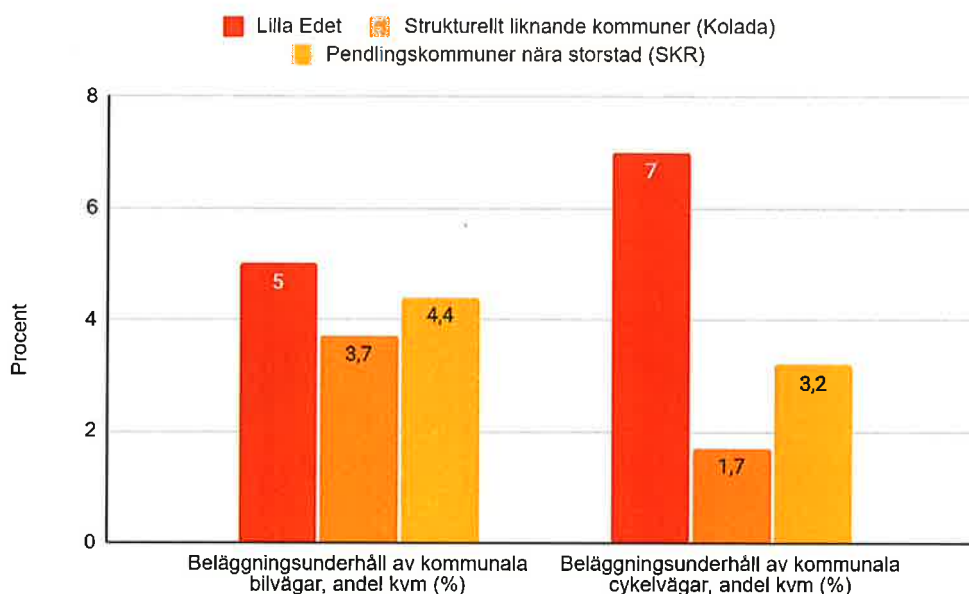
Granskningen har tagit del av beläggningsrapport för år 2022 daterad 2022-04-04 vilken är det primära underlag förvaltningen använder för underhållsplaneringen av kommunens gator och vägar. I rapporten konstateras att 20 procent av gatubeläggningen i kommunen behövde åtgärder innan utgången av år 2021, 20 procent är i behov av någon form av åtgärd under perioden 2022-2026 och övriga 60 procent av gatubeläggningen är i behov av åtgärd efter år 2026. Rapporten redogör för att 40 procent av det totala asfalterade gatunätet bör ha någon form av beläggningsåtgärd inom den närmsta femårsperioden. Motsvarande siffror för gång- och cykelvägar är 14 procent före ut-

gången av år 2021, 13 procent perioden 2022-2026 samt 73 procent efter år 2026. Vidare konstateras i rapporten att 27 procent av det totala asfalterade gång- och cykelvägnätet är i behov av någon typ av åtgärd.

Beläggingsrapporten redogör även för att en årlig underhållsbudget på 2 mnkr tio år framåt förbättrar standarden något i förhållande till dagens standard medan det krävs en årlig budget om strax under 4 mnkr för att nå en optimal nivå på tio års sikt. För att uppnå optimal standard år 2023 krävs en budget om 8 mnkr samt att de sträckor i störst behov av åtgärder är möjliga att prioriteras. Budgetberäkningarna i rapporten har inte tagit hänsyn till kostnader som följer av sidoanläggningar såsom exempelvis trottoarkanter, räcken och dylikt vid underhållsåtgärder även om påslag i kostnadsberäkningarna till viss del kompenserar för detta.

Lilla Edet har för år 2021 rapporterat in statistik till kommunstatistikdatabasen Kolada avseende beläggingsunderhåll av kommunala bilvägar och cykelvägar. Statistiken redovisar andel av respektive kategori bilväg och cykelväg som har fått ny beläggningssyta under året. I tabell 1 nedan framgår Lilla Edets inrapporterade värden i jämförelse med av databasen genererade strukturellt liknande kommuner samt i jämförelse med kommuner i samma kommunindelingsgrupp enligt SKRs indelning från 2017².

Tabell 1. Beläggingsunderhåll av kommunala bil- och cykelvägar 2021 i procentandel av total kvm för Lilla Edet och strukturellt liknande kommuner enligt Kolada samt pendlingskommuner nära storstad enligt SKRs kommungruppsindel-

ning..

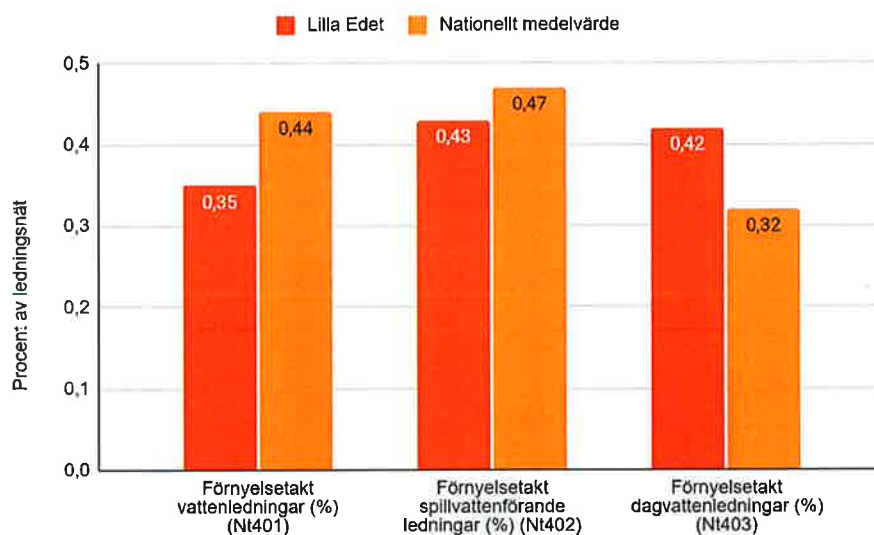
² Kommungruppsindelningen genomfördes av SKR senast 2017 utifrån variablerna antal invånare, antal invånare i största tätort, utpendling (% av sysselsatt nattbefolkning 16-64 år), utpendling till storstad (% av sysselsatt nattbefolkning 16-64 år), största utpendlingskommun, inpendling (% av sysselsatt dagbefolkning 16-64 år) samt antal gästnätter inom hotell/vandrarhem/stugbyar/camping. Indelningen 2017 är gjord utifrån siffror från 2014. Lilla Edet sorterar in i gruppen pendlingskommun nära storstad tillsammans med 42 andra kommuner. Av dessa har 19 till Kolada rapporterat underlag avseende bilvägar och 18 underlag avseende cykelvägar. Bilaga 2 redogör för samtliga värden.

Jämförelsen med strukturellt liknande kommuner enligt Kolada ska göras med försiktighet då endast två kommuner (Mörbylånga, Surahammar) av totalt sju jämförbara kommuner rapporterat in underlag till Kolada. Noterbart är att Lilla Edets rapporterade beläggningsunderhåll för år 2021 ligger över rapporterat underhåll för Mörbylånga och Surahammar. Jämfört med andra pendlingskommuner nära storstad enligt SKRs kommungruppsindelning noteras att Lilla Edet ligger över rapporterat beläggningsunderhåll även för denna grupp avseende både bil- och cykelvägar. Statistik för fler år tillbaka har för Lilla Edet inte rapporterats in till Kolada.

VA-anläggningar

Branschorganisationen Svenskt Vatten konstaterar³ att förnysetakten för vattenledningar bör ligga på ca 0,7 procent och för spill- och dagvattenledningar på ca 0,6 procent årligen för att funktionen i VA-systemet ska ligga på en önskvärd nivå. Tabell 2 och tabell 3 redogör för förnysetakten i Lilla Edet samt sammanställt medelvärde⁴ från 231 av 290 kommuner åren 2019 och 2020.

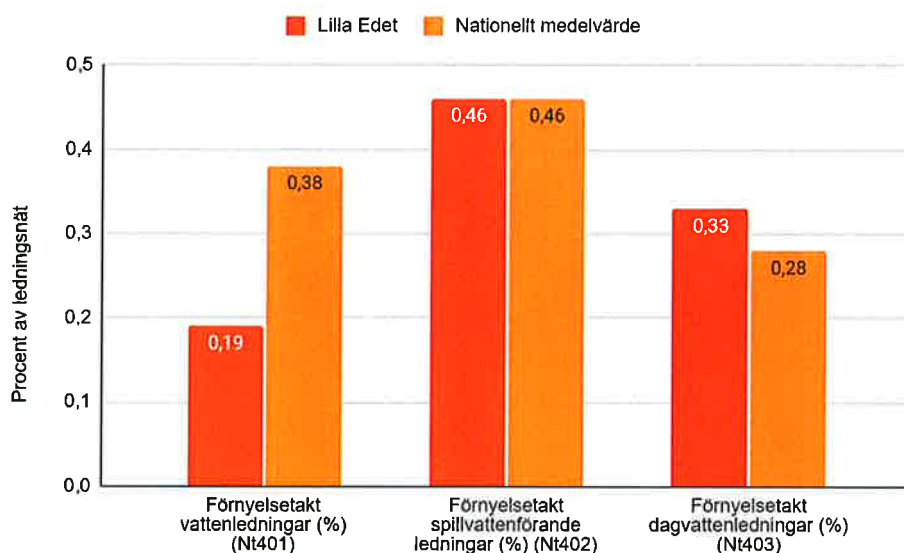
Tabell 2. Förnysetakt vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar år 2019 för Lilla Edet jämfört med Svenskt Vattens nationella medeltal (Nt401, Nt402, Nt403).

³ I rapporten "Material och åldersfördelning för Sveriges VA-nät och framtida förnyelsebehov" (Svenskt Vatten Utveckling nr 2011-13).

⁴ Resultatrapport för VASS Drift 2020: Tillståndet i VA-Sverige (Svenskt Vatten Rapport R2021-02, november 2021) samt Resultatrapport för VASS Drift 2019: Tillståndet i VA-Sverige (Svenskt Vatten Rapport R2020-03, oktober 2020).

Tabell 3. Förnysetakt vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar år 2020 för Lilla Edet jämfört med Svenskt Vattens nationella medeltal (Nt401, Nt402, Nt403).

Noterbart är att förnysetakten ligger något under eller i jämnhöjd med det nationella medeltalen för kommuner i Sverige, men att denna nivå är långt under den nivå på förnysetakten som Svenskt Vatten anser är rimlig i förhållande till den generella tekniska livslängden på VA-systemen i landet. Det bör även tydliggöras att Svenskt Vatten inte lämnar någon rekommendation om att förnysetakten ska uppgå till 0,7 respektive 0,6 procent för alla kommuner utan att en förnysetakt bör sättas utifrån de lokala nätets tekniska förutsättningar. Vid intervjuer med verksamhetsrepresentanter framgår att det inte finns någon specificerad förnysetakt för kommunen att förhålla sig till i VA-plan, förnyelseplan eller liknande styrdokument.

Bedömning

Är nuvarande underhåll tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet?

Bebyggda fastigheter - Nej.

Vi bedömer att det nuvarande underhållet inte är tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet avseende kommunens bebyggda fastigheter. Bedömningen grundar sig på att nuvarande underhåll av kommunens bebyggda fastigheter inte kan anses vara tillräckligt då förutsättningar för strategisk underhållsplanering för fastighetsbeståndet inte finns och att dagens underhåll uteslutande är av direkt felavhjälpare karaktär.

Gator och vägar - Nej.

Vi bedömer att det nuvarande underhållet inte är tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet avseende kommunens gator och vägar. Bedömningen grundar sig på att det finns en stort dokumenterat underhållsbehov avseende gator och vägar som inte ryms att hantera inom tilldelade medel, även om vi noterar att underhållsskulden successivt minskat de senaste åren.

VA-anläggningar - Nej.

Vi bedömer att det nuvarande underhållet inte är tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet avseende kommunens VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig på att underhåll av VA-anläggningarna till stor del präglas av akut felavhjälpande underhåll samt att förnyelsetakten av ledningssystemen är att anse låg i förhållande till bedömningar om adekvat nivå på förnyelsetakt.

Underhållsplan, budget och genomfört underhåll

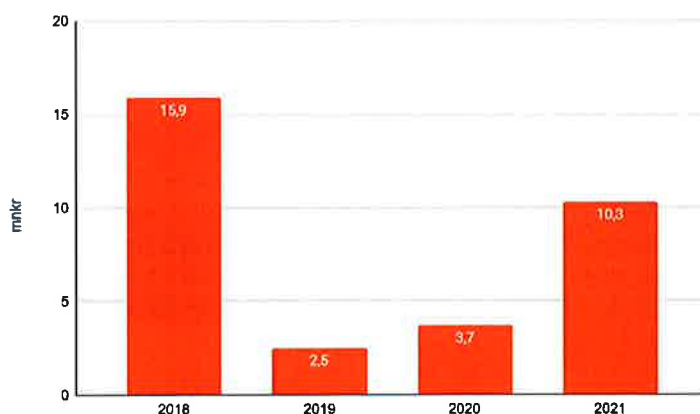
Revisionsfråga 4: Finns det en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren?

lakttagelser

Bebyggda fastigheter

Som noterats under tidigare revisionsfrågor saknas underhållsplaner för kommunens bebyggda fastigheter. Enligt intervjuer har medel för en heltidstjänst för en fastighetsförvaltare äskats för verksamhetsår 2023 vars uppgift kommer att vara att genomföra en underhållsbehovsinventering samt ta fram underhållsplaner för samtliga bebyggda fastigheter. Tabell 4 nedan redogör för kostnader redovisade som mindre reparationer och underhåll av fastigheterna i kommunens ekonomisystem och som enligt uppgift ska ses som akuta åtgärder.

Tabell 4. Akuta underhållsåtgärder kostnadsförda på driftbudget avseende mindre reparationer och underhåll av fastigheter.

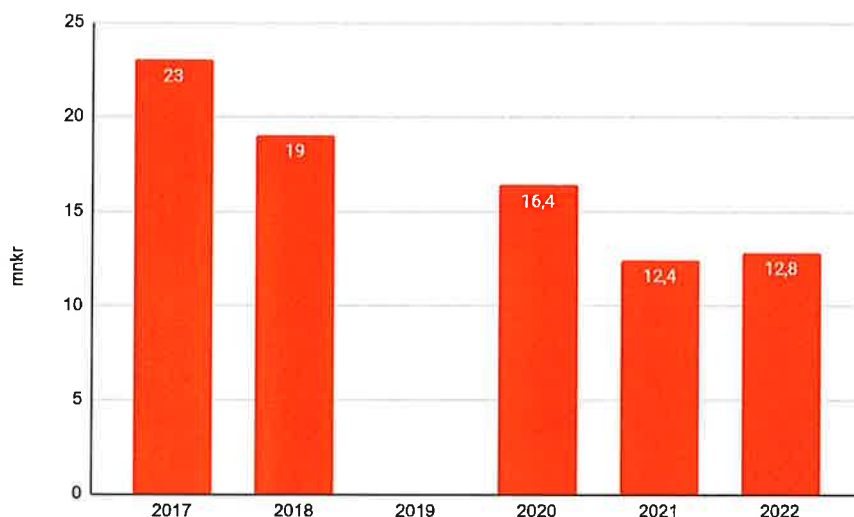

I sammanställningen som granskningen tagit del av framgår att inga medel budgeterats för dessa kostnader. Vi noterar att vid intervjuer uppges att 0,2 mkr avsätts för dessa typer av kostnader för 2022.

Gator och vägar

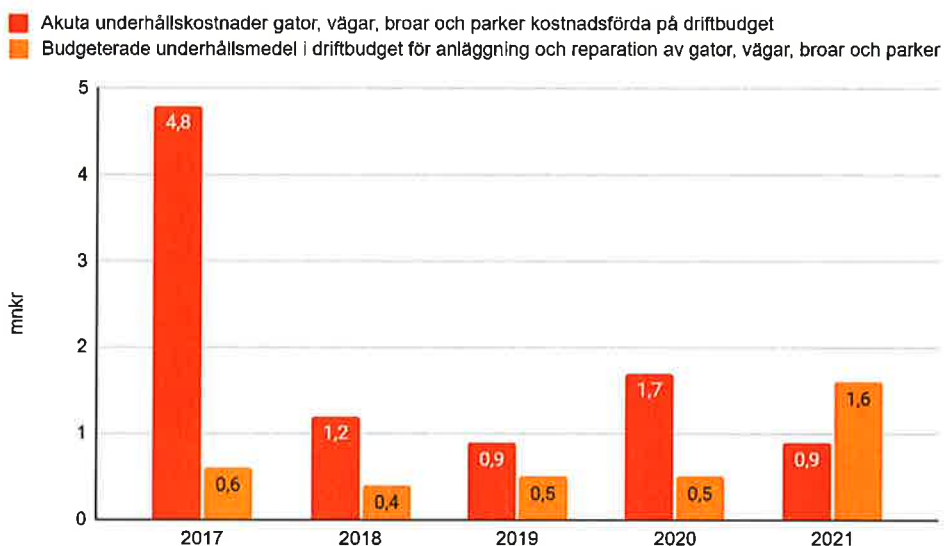
Tabell 5 redogör för det beräknade underhållsbehovet i de senaste årens beläggningsrapporter. Beläggningsrapporternas angivna siffror om det inventerade underhållsbehovet är att betrakta som kommunens underhållsskuld avseende beläggningsåtgärder för respektive år. Vi noterar att underhållsskulden har minskat mellan år 2017 och år 2021, samt marginellt ökat mellan år 2021 och år 2022.

Tabell 5. Beläggningsrapporternas redogörelse av underhållsskuld i mnkr för respektive år. Granskningen har inte tagit del av beläggningsrapport för år 2019.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av sammanställningar av budget och kostnadsförda underhållsåtgärder för gator och vägar mellan år 2017 och år 2021. Underhållsåtgärder som ses som akuta åtgärder kostnadsförs på driftbudgeten och utifrån erhållet material konstaterar vi att akuta underhållsåtgärder överstigit budgeterade anslag för samtliga år förutom år 2021, enligt tabell 6 nedan.

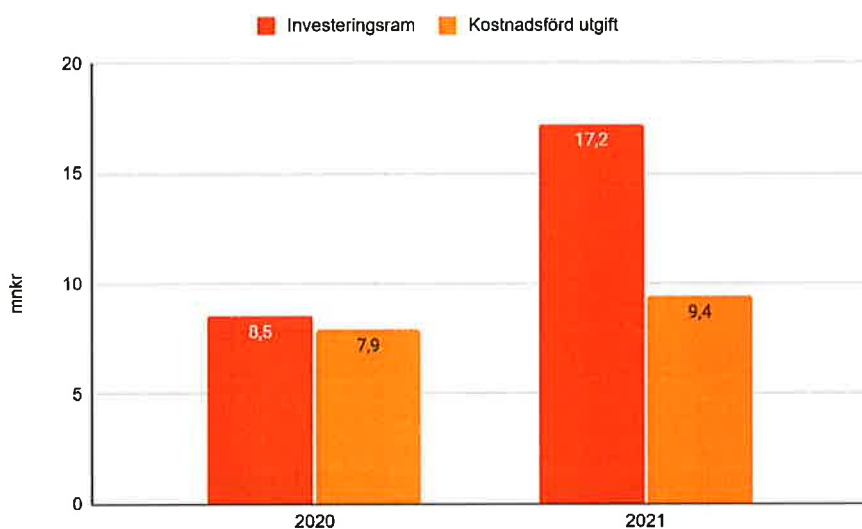
Tabell 6. Akuta underhållsåtgärder kostnadsförda på driftbudget samt allokerad budget avseende anläggning och reparation av gator, vägar, broar och parker.

Noterbart är att kommunens kostnadsföring inte tillåter en separation av planerat respektive akut underhåll på annat sätt än att akut underhåll enligt uppgift kostnadsförs på driftbudgeten och planerat underhåll kostnadsförs som investeringar och därmed belastar investeringsramen. Utifrån det material som granskningen erhållit från förvaltningen och kommunens ekonomiavdelning ger tabell 6 en indikation om kostnadsförhållanden. Det har inte ingått i granskningens uppdrag att titta på fakturor från entreprenörer. Sammanställningen utgår från kommunens egen redovisning som delgivits granskningen.

Tabell 7 nedan redogör för erhållen investeringsram samt kostnadsförd utgift inom investeringsprojekt avseende gator och vägar för år 2020 och år 2021.

Tabell 7. Investeringsram samt kostnadsförd utgift investeringar gator och vägar år 2020 och år 2021.

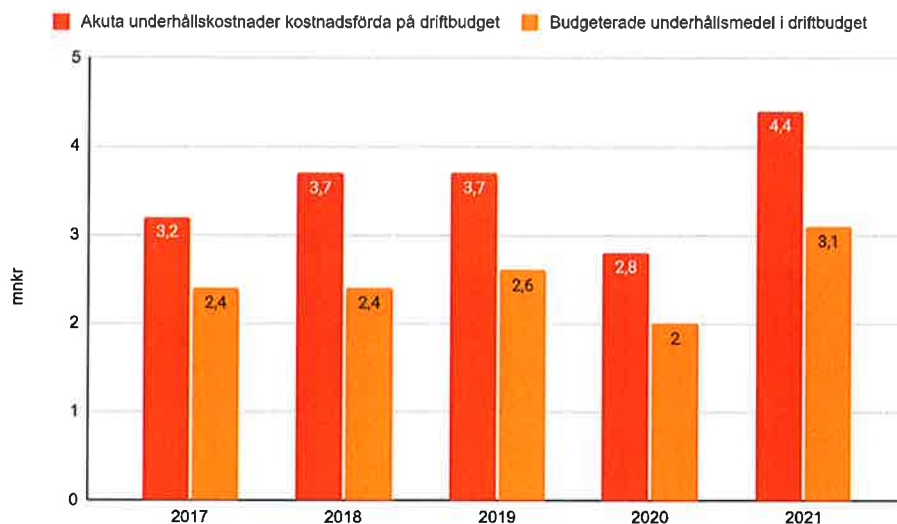

Av tabellen framgår att investeringsramen inte uppnåtts för varken år 2020 eller år 2021. Vid sakgranskning uppges att investeringsbudgeten för planerade beläggningsarbeten de senaste åren har varit 6,0 mnkr. Av årsrapporten för 2020 framgår att det planerade beläggningsunderhållsarbetet överstiger budget med 0,095 mnkr. Av årsrapport för 2021 framgår att det planerade beläggningsunderhållsarbetet överstiger budget med 0,083 mnkr.

VA-anläggningar

Inom ramen granskningen har vi tagit del av en sammanställning av underhållsåtgärder inom VA-området som kostnadsförts på driftbudgeten, vilket redovisas i tabell 8. Noterbart är att underhållsåtgärderna för samtliga år sedan år 2017 överstigit de budgeterade medlen. Vi noterar även att konteringen av kostnaderna inte möjliggör för en tydlig separering av planerat underhåll som kostnadsförs som driftkostnader eller felavhjälpande underhåll. Enligt uppgift från kommunen är dessa kostnader att betrakta som akuta åtgärder eller felavhjälpande underhåll medan kostnader tagna inom ramen för investeringsbudgeten är att betrakta som planerat underhåll.

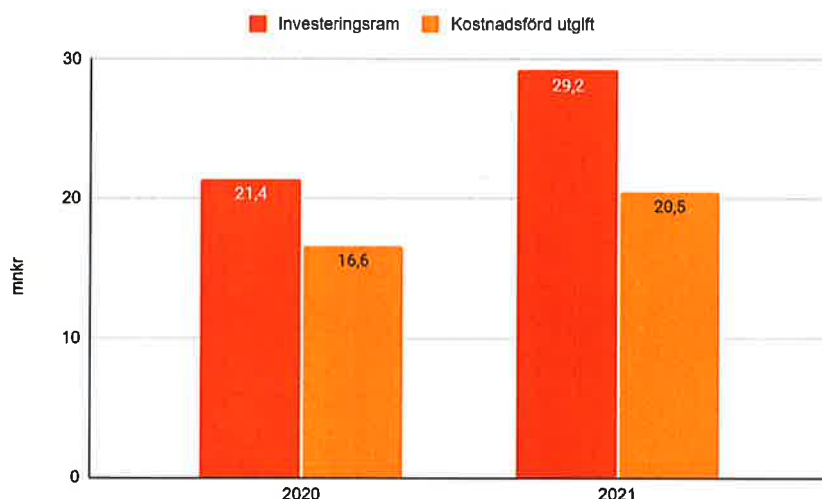
Tabell 8. Akuta underhållskostnader för VA-anläggningar kostnadsförda på driftbudget samt budgeterade underhållsme-

del i driftbudget.

Tabell 9 redogör för medel budgeterade för investeringsprojekt samt faktiska kostnader för reinvesteringsprojekten för år 2020 och år 2021. Noterbart är att investeringsramen inte till fullo nyttjats för verksamhetsåren.

Tabell 9. Investeringsram samt kostnadsförd utgift VA-investeringar 2020 och 2021.

Av tabell 9 ovan framgår att såväl investeringsram som utfall i form av underhållskostnader som bokförts på driften har ökat mellan 2020 och 2021 men att man inte under endera åren har uppnått en investeringsgrad i linje med budget.

Bedömning

Finns det en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren?

Bebyggda fastigheter - Nej.

Vi bedömer att det inte finns en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren avseende kommunens bebyggda fastigheter. Fullständig bedömning om överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och

genomfört underhåll avseende kommunens fastighetsbestånd låter sig inte göras då underhållsplaner för kommunens bebyggda fastigheter inte finns framtagna. I underlaget som granskningen tagit del av framgår inga budgeterade medel för mindre reparationer och underhåll av fastigheter. Vi noterar att akuta underhållskostnader kostnadsförda på driftbudget överstiger de 0,2 mnkr som enligt uppgift avsätts för dessa typer av åtgärder för de senaste fyra åren.

Gator och vägar - Ja.

Vi bedömer att det finns en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll avseende kommunens gator och vägar. Bedömningen grundar sig på att den dokumenterade underhållsskulden årligen följs upp samt att tilldelade budgeterade medel avseende beläggningsarbeten används för planerat vägunderhåll och visar på god budgetföljsamhet. Vi noterar att tilldelade budgetmedel är lägre än vad underhållsplanerna föreslår samt att det akuta underhållet som finansieras genom driftbudgeten inte tydligt följs upp.

VA-anläggningar - Nej.

Vi bedömer att det inte finns en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren avseende kommunens VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig på att underhållsåtgärder kostnadsförda på driftbudgeten sedan 2017 överstigit de budgeterade medlen. Bedömningen grundar sig även på att planerat underhåll kostnadsfört på investeringsramen de senaste två åren inte når upp till budgeterad volym.

Styrning och samordning av underhåll och utbyggnad av VA-anläggningar

Revisionsfråga 5: Styr och samordnas planeringen av utbyggnad och underhåll av kommunens VA-nät med kommande exploateringar och kommunens budgetprocess på ett effektivt och tillräckligt sätt?

lakttagelser

Enligt beslut 2010-08-27 § 152 antog kommunstyrelsen riktlinjer för bostadsförsörjning 2019-2023 i vilka det framgår att kommunstyrelsen under år 2019 ska upprätta en tidplan och prioriteringsordning för kommande planarbete på översiktlig och detaljerad nivå. Senaste revidering av tidplan och prioriteringsordning av kommande planarbete på översiktlig och detaljerad nivå granskningen har tagit del av beslutades av kommunstyrelsen 2022-02-22 § 28. Tidplanen och prioriteringsordningen redogör för totalt 16 projekt för detaljplanering för bostäder, nio projekt för detaljplanering för verksamheter med mera, samt tio projekt för strategisk planering.

Av dokumentet framgår även kortfattad beskrivning av förutsättningar samt beroenden för genomförande av detaljplanerna samt att tidplan och prioriteringsordning förutsätter att ekonomiska och personella resurser finns för att genomföra planeringsåtgärderna. Vid intervjuer framgår att den antagna prioriteringsordningen är styrande för investeringsplaneringen för både stadsmiljöenheten samt VA-enheten. Vidare framgår vid intervjuer samverkan mellan enheterna upplevs fungera bra och att det finns naturliga kontaktvägar mellan enheterna både på strategisk och operativ nivå.

Enligt uppgift sker även samverkan mellan VA-enheten och stadsmiljöenheten i prioritering av föreslagna underhållsåtgärder i beläggningsrapporterna. Vid intervjuer framgår att prioritering av de föreslagna åtgärderna i beläggningsrapporten görs av tjänste-

person på förvaltningen utifrån erfarenhet och kompetens, samt att samordning med investerings- och reinvesteringsåtgärder inom VA-verksamheten i möjligaste mån eftersträvas. Samordningen sker genom att enheterna tillsammans sammanställer en fil med de projekt som är prioriterade för året mot bakgrund av underhållsbehov inom båda områdena.

Granskningen har tagit del av prioriteringslistan för år 2022. Granskningen har även tagit del av lista över mindre åtgärder som genomförs inom ramen för driftbudgeten där kostnader fördelas på VA respektive stadsmiljö. Vid intervjuer lyfts att uppfattningen generellt är att verksamheternas samordning fungerar väl.

Bedömning

Styrs och samordnas planeringen av utbyggnad och underhåll av kommunens VA-nät med kommande exploateringar och kommunens budgetprocess på ett effektivt och tillräckligt sätt?

Ja.

Bedömningen grundar sig på att det finns en övergripande och politiskt antagen prioritering av exploateringar som är styrande. Bedömningen grundar sig även på att det finns upparbetade och etablerade forum för samverkan mellan gatu- och vägunderhållsplaneringen och VA-underhållsplaneringen som syftar till effektiv kostnadsföring samt effektiva underhållsåtgärder.

Uppföljning av underhållskostnader

Revisionsfråga 6: Finns det en tillfredsställande uppföljning av underhållskostnader och fattar samhällsnämnden vid behov beslut om åtgärder?

lakttagelser

Uppföljning av underhållskostnader

Nämnden följer i huvudsak upp sin verksamhet genom delårsrapport per april, per augusti och årsrapport över föregående verksamhetsår. Vidare tar nämnden del av löpande ekonomisk rapportering per februari och oktober. I årsrapport för 2021 redogörs i löpande text verksamheternas utveckling under verksamhetsåret i vilka underhåll av gator och vägar, bebyggda fastigheter och VA-anläggningar berörs. I måluppföljningen framgår status för måluppfyllelse samt kommenterar avseende produktion av strategiskt viktiga dokument såsom underhållsplaner, förnyelseplan för VA och dylikt.

Vi noterar att nämnden inte följer upp genomfört underhåll i termer av uppföljning av nyckeltal eller liknande. Vi noterar även att nämnden vid ordinarie rapportering inte tar del av kostnadsuppföljning av reinvesteringsprojekt eller uppföljning av underhållskostnader separerade på planerat respektive akut felavhjälpande underhåll på ett transparent vis. Vidare noterar vi att det inte i någon högre utsträckning förekommer detaljerad uppföljning av reinvesteringsprojekt kopplade till planerat underhåll annat än genom okommenterad redovisning av investeringsbudgeten i den ordinarie rapporteringen till

nämnden samt att riktlinjer om hur uppföljning av investeringsprojekt till nämnden inte finns. Vid intervjuer ger representanter för verksamheterna uttryck för att det finns en politisk medvetenhet om underhållets verksamhetsmässiga och ekonomiska betydelse för kommunen. Vid intervjuer uppges att verksamhetschefer vid flertalet tillfällen lyft aspekter av underhåll och vikt av strategisk underhållsplanering till nämnden.

Beslut om åtgärder vid behov

Vi noterar att nämndens förutsättningar att utifrån erhållen rapportering fatta beslut till mot bakgrund av uppföljning av underhållskostnader är begränsad då rapportering av underhållskostnader är bristfällig. Vi noterar även att nämnden genom sin målstyrning riktat fokus på framtagande av för underhållsplaneringen strategiskt viktiga styrdokument som, när de finns på plats, ger goda förutsättningar för nämnden att både erhålla rapportering samt utveckla principer för hur underhållsåtgärder följs upp vilket bör ge nämnden förutsättningar att fatta aktiva beslut om åtgärder vid behov framöver.

Bedömning

Finns det en tillfredsställande uppföljning av underhållskostnader och fattar samhällsnämnden vid behov beslut om åtgärder?

Nej.

Bedömningen grundar sig på att systematisk och regelbunden uppföljning och redovisning av underhållskostnader till nämnden inte förekommer för vare sig kommunens fastighetsbestånd, kommunens gator och vägar eller VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig även på att nämnden mot bakgrund av bristfällig uppföljning av underhållskostnader inte kan anses ha förutsättningar att fatta aktiva beslut vid behov av åtgärder.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lilla Edets kommun genomfört en granskning av kommunens underhåll av bebyggda fastigheter, gator/vägar och VA-anläggningar. Granskningens syfte är att bedöma om samhällsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator och vägar och VA-anläggningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att samhällsnämnden **ej** säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens bebyggda fastigheter, gator och vägar och VA-anläggningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Rekommendationer

I granskningen har vissa utvecklingsområden identifierats och mot bakgrund av dessa rekommenderas samhällsnämnden att:

- Säkerställa tillräckliga resurser för förvaltningen att ta fram underhållsplaner för kommunens fastighetsbestånd.
- Säkerställa att principer för redovisning av underhållsåtgärder tydliggörs i syfte att möjliggöra transparens i redovisning av genomfört underhåll i termer av felavhjälpande, planerat och akut underhåll för samtliga anläggningstyper.
- Säkerställa att övergripande underhållsplaner för gator och vägar samt kommunens VA-anläggningar tas fram och redovisas nämnden för att möjliggöra tydlig uppföljning av kommunens underhållsskuld.
- Säkerställa att systematiskt arbete samt systemstöd för statusinventering för kommunens bebyggda fastigheter utvecklas och implementeras, samt att fullödigt systemstöd för underhållsplanering för kommunens VA-anläggningar slutförs.
- Säkerställa att den dokumenterade underhållsskulden avseende beläggningsarbeten på gator och vägar redovisad i de årliga beläggningsrapporterna på sikt åtgärdas.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Säkerställer samhällsnämnden att underhållsarbetet styrs och samordnas på ett effektivt och tillräckligt sätt?	<p>Bebyggda fastigheter - Nej </p> <p>Idag finns i kommunen inte några tydligt kommunicerade styrdirektiv, strategier eller nyckeltal för hur underhållet av kommunens bebyggda fastigheter ska bedrivas eller följas upp.</p>
	<p>Gator och vägar - Delvis </p> <p>Det finns idag inte några tydligt kommunicerade styrdirektiv, strategier eller nyckeltal för hur underhållet av kommunens bebyggda fastigheter ska bedrivas eller följas upp. Nämnden har till viss del tydliggjort prioriteringar av samförläggning med VA-verksamheten i underhållsplaneringen för gator och vägar samt att detta följer inarbetade rutiner.</p>
	<p>VA-anläggningar - Nej </p> <p>Det saknas fastställd VA-plan, förnyelseplan eller liknande styrdokument i kommunen. Åtgärder kopplade till övergripande målformuleringar för VA-verksamheten är visserligen detaljerade och tydliggör till viss del strategisk inriktning men åtgärder saknar uppföljningsbara nyckeltal. Direktiv för uppföljning av underhåll av VA-anläggningar saknas.</p>
2. Utgår kommunen från tillförlitliga underlag om tillgångarnas status och upprustningsbehov när kostnaderna uppskattas	<p>Bebyggda fastigheter - Nej </p> <p>Det saknas underhållsplaner samt systematisk dokumentation över underhållsbehovet i kommunens bebyggda fastigheter. Det finns visst underlag i huvudsak från ad hoc okulär besiktning men det saknas systematiskt arbete med att kartlägga underhållsbehoven och utifrån detta uppskatta kostnader för reinvesteringsåtgärder och löpande underhåll.</p>

Gator och vägar - Ja

Det finns till rimlig grad finns en systematik och tillförlitliga underlag avseende kommunens gator och vägar vilka innehåller årligen uppdaterade kostnadskalkyler och kostnadsuppskattningar utifrån det faktiska underhållsbehovet.

VA-anläggningar - Delvis

Det finns tillförlitliga underlag om tillgångarnas status för delar av beståndet samt att upprustningsbehovet kartläggs genom de system för dokumentation över anläggningarnas status som används av förvaltningen idag. Vi noterar att implementering av ett fullödigt systemstöd för VA-underhållet är pågående.

3. Är nuvarande underhåll tillräckligt i förhållande till samhällsnämndens egen bedömning av det egentliga behovet?

Bebyggda fastigheter - Nej

Bedömningen grundar sig på att nuvarande underhåll av kommunens bebyggda fastigheter inte kan anses vara tillräckligt då förutsättningar för strategisk underhållsplanering för fastighetsbeståndet inte finns och att dagens underhåll uteslutande är av direkt felavhjälpande karaktär.

Gator och vägar - Nej

Bedömningen grundar sig på att det finns en stort dokumenterat underhållsbehov avseende gator och vägar som inte ryms att hantera inom tilldelade medel, även om vi noterar att underhållsskulden successivt minskat de senaste åren.

VA-anläggningar - Nej

Bedömningen grundar sig på att underhållet av VA-anläggningarna till stor del präglas av akut felavhjälpande underhåll samt att förnyelsetakten av ledningssystemen är att anse låg i förhållande till bedömningar om adekvat nivå

på förnysetakt.

4. Finns det en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll under de senaste tre åren?

Bebyggda fastigheter - Nej

Fullödig bedömning om överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll avseende kommunens fastighetsbestånd låter sig inte göras då underhållsplaner för kommunens bebyggda fastigheter inte finns framtagna. I underlaget som granskningen tagit del av framgår inga budgeterade medel för mindre reparationer och underhåll av fastigheter. Vi noterar att akuta underhållskostnader kostnadsförda på driftbudget överstiger de 0,2 mnkr som enligt uppgift avsätts för dessa typer av åtgärder för de senaste fyra åren.

Gator och vägar - Ja

Vi bedömer att det finns en överensstämmelse mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll avseende kommunens gator och vägar. Bedömningen grundar sig på att den dokumenterade underhållsskulden årligen följs upp samt att tilldelade budgeterade medel avseende beläggningsarbeten används för planerat vägunderhåll och visar på god budgetföljsamhet. Vi noterar att tilldelade budgetmedel är lägre än vad underhållsplanerna föreslår samt att det akuta underhållet som finansieras genom driftbudgeten inte tydligt följs upp.

VA-anläggningar - Nej

Bedömningen grundar sig på att underhållsåtgärder kostnadsförda på driftbudgeten sedan 2017 överstigit de budgeterade medlen. Bedömningen grundar sig även på att planerat underhåll

kostnadsfört på investeringsramen de senaste två åren inte når upp till budgeterad volym.

5. Styrts och samordnas planeringen av utbyggnad och underhåll av kommunens VA-nät med kommande exploateringar och kommunens budgetprocess på ett effektivt och tillräckligt sätt?

Ja

Det finns en övergripande och politiskt antagen prioritering av exploateringar som är styrande. Det finns även upparbetade och etablerade forum för samverkan mellan gatu- och vägunderhållsplaneringen och VA-underhållsplaneringen som syftar till effektiv kostnadsföring samt effektiva underhållsåtgärder.

6. Finns det en tillfredsställande uppföljning av underhållskostnader och fattar samhällsnämnden vid behov beslut om åtgärder?

Nej

Systematisk och regelbunden uppföljning och redovisning av underhållskostnader till nämnden förekommer inte för vare sig kommunens fastighetsbestånd, kommunens gator och vägar eller VA-anläggningar. Bedömningen grundar sig även på att nämnden mot bakgrund av bristfällig uppföljning av underhållskostnader inte kan anses ha förutsättningar att fatta aktiva beslut vid behov av åtgärder.

Bilagor

Bilaga 1. Sammanställning av politiska målformuleringar med bäring på fastighetsunderhåll, underhåll av gator och vägar, samt underhåll av VA-anläggningar.

Tabell: Politiska målformuleringar med bäring på fastighetsunderhåll.

Samhällsnämndens målformuleringar		
Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
Mål och resursplan 2022 <i>Uppföljning inom ramen för ordinarie rapportering till samhällsnämnden.</i>	Prioriterat mål 4: Kommunens lokaler ska vara trevliga och trygga samt säkra och ändamålsenliga. <i>Nyckeltal: inga formulerade.</i>	Framtagning av underhållsplaner för ett långsiktigt och strukturerat underhåll av lokaler. Utveckla personal.
Kommunfullmäktiges målformuleringar		
Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
Prioriterade målområden för samhällsutveckling och verksamhetsutveckling (kommunchefens ledningsgrupp) <i>Uppföljning till kommunchefens ledningsgrupp efter genomförande enligt åtgärdsplan.</i>	Bra boende och livsmiljö. <i>Nyckeltal: Förbättrat resultat i NRI (nöjd regionindex) jmf 2019. Förbättrat resultat i SCBs medborgarundersökning avseende andel svar "mycket bra" eller "ganska bra" på frågan "vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?".</i>	Kontinuerligt revidera tidplan och prioriteringsordning för strategisk och detaljerad planering. Samordna strategisk planering och detaljplanering med planering för VA, infrastruktur, miljö och förbättrad hälsa. Revidering av investeringsprocess lokaler (lokalansaffningsprocess). Underhållsplanering för byggnader och anläggningar.

Tabell: Politiska målformuleringar med bäring på underhåll av gator och vägar.

Samhällsnämndens målformuleringar		
Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
Mål och resursplan 2022 <i>Uppföljning inom ramen för ordinarie rapportering till samhällsnämnden.</i>	Prioriterat mål 3: Offentlig utomhusmiljö ska vara trevlig och trygg samt säker och funktionsduglig. <i>Nyckeltal: inga formulerade.</i>	Ta fram strategiska planer, arbetsrutiner etc. Ta fram underhålls- och investeringsplaner för ett långsiktigt och strukturerat förbättringsarbete av anläggningar. Följ upp/kontrollera upphandlade tjänster och tillse att de levererar efterfrågad kvalitet på utförda tjänster. Utveckla personalstyrkan.
Kommunfullmäktiges målformuleringar		

Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
<p>Prioriterade målområden för samhällsutveckling och verksamhetsutveckling (kommunchefens ledningsgrupp)</p> <p>Uppföljning till kommunchefens ledningsgrupp efter genomförande enligt åtgärdsplan.</p>	<p>Bra boende och livsmiljö.</p> <p>Nyckeltal: Förbättrat resultat i NRI (nöjd regionindex) jmf 2019. Förbättrat resultat i SCBs medborgarundersökning avseende andel svar "mycket bra" eller "ganska bra" på frågan "vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?".</p>	<p>Kontinuerligt revidera tidplan och prioriteringsordning för strategisk och detaljerad planering.</p> <p>Samordna strategisk planering och detaljplanering med planering för VA, infrastruktur, miljö och förbättrad hälsa.</p> <p>Underhållsplanering för byggnader och anläggningar.</p> <p>Utvecklingsplan och upprustning av Strömsparken, upprustning av torget i Lödöse samt lekplatser.</p>

Tabell 3: Politiska målformuleringar med bäring på underhåll av VA-anläggningar.

Samhällsnämndens målformuleringar		
Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
<p>Mål och resursplan 2022</p> <p>Uppföljning inom ramen för ordinarie rapportering till samhällsnämnden.</p>	<p>Prioriterat mål 1: VA-försörjning ska vara robust och bidra till hållbar utveckling.</p> <p>Nyckeltal: inga formulerade.</p>	<p>Parallell drift av två beredningslinjer på Vattenverket.</p> <p>Automatiserade processer Lödöse reningsverk inkl. ny förtjockare.</p> <p>Optimera reningsprocesser Ellbo reningsverk.</p> <p>Genomföra energikartläggning på Ellbo reningsverk.</p> <p>Fjärrstyrning och mätning på samtliga pumpstationer.</p> <p>Implementering av nytt GIS/kartsystem.</p> <p>Ta fram metodik för att minska tillskottsvatten (områdesvis).</p> <p>Kravställande på FÅ - rätt vatten i rätt ledning.</p> <p>Framtagning av system eller tjänst för lagefterlevnad.</p> <p>Utveckla konkret plan för framtida VA-försörjning.</p> <p>Digitalisering; hemsida, dokumentation, drift, utveckling av system.</p>
Kommunfullmäktiges målformuleringar		
Styrdokument	Målformulering	Förvaltningens åtgärder
<p>Prioriterade målområden för samhällsutveckling och verksamhetsutveckling</p>	<p>Bra boende och livsmiljö.</p> <p>Nyckeltal: Förbättrat resultat i NRI</p>	<p>Kontinuerligt revidera tidplan och prioriteringsordning för strategisk och detaljerad planering.</p>

<p>(kommunchefens ledningsgrupp)</p> <p><i>Uppföljning till kommunchefens ledningsgrupp efter genomförande enligt åtgärdsplan.</i></p>	<p><i>(nöjd regionindex) jmf 2019. Förbättrat resultat i SCBs medborgarundersökning avseende andel svar "mycket bra" eller "ganska bra" på frågan "vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?".</i></p>	<p>Samordna strategisk planering och detaljplanering med planering för VA, infrastruktur, miljö och förbättrad hälsa.</p> <p>Underhållsplanering för byggnader och anläggningar.</p> <p>Utvecklingsplan och upprustning av Strömsparken, upprustning av torget i Lödöse samt lekplatser.</p>
--	---	--

Bilaga 2. Tabell över till kolada rapporterade värden avseende beläggningsunderhåll av kommunala bilvägar, andel kvm (%) samt beläggningsunderhåll av kommunala cykelvägar, andel kvm (%) för kommuner inom SKRs kommunindelingsgrupp pendlingskommuner nära storstad, 2021.

Kommun	Beläggningsunderhåll av kommunala bilvägar, andel kvm (%)	Beläggningsunderhåll av kommunala cykelvägar, andel kvm (%)
Lilla Edet	5,0	7,0
Botkyrka	3,8	1,1
Danderyd	4,2	6,6
Håbo	2,8	2,6
Lerum	17,0	3,0
Mölnadal	2,7	1,2
Nacka	3,0	-
Nynäshamn	5,0	3,5
Sigtuna	5,0	0,2
Skurup	2,2	0,8
Sundbyberg	3,0	2,0
Svedala	2,2	3,9
Tyresö	6,1	0,9

Täby	3,5	2,0
Upplands Väsby	6,0	1,9
Upplands-Bro	2,0	0,2
Vallentuna	3,0	8,0
Värmdö	4,4	2,4
Öckerö	3,2	12,2
Österåker	4,1	5,0

2022-08-18

Lars Dahlin

Said Ashrafi

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Lilla Edets kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 15 december 2021. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.